

NECROPOLA GETO-DACICĂ DE LA TELEȘTI-DRĂGOIEȘTI, JUDEȚUL GORJ

GHEORGHE CALOTOIU

În cadrul cercetărilor arheologice din zona carboniferă a Gorjului s-a urmărit și sectorul Văii Bistriței cu satele Telești și Drăgoiești. În descoperirile arheologice din anii 1982—1986 s-au cercetat 58 de tumuli de dimensiuni mijlocii din hallstattul târziu în punctul „Livezile” de la Drăgoiești și „Curături” Telești.

Zona necropolei a fost cunoscută încă din anul 1894, când Iuliu Moisiș vorbește de cercetările de la Telești, că la 13 august 1894 a fost desfăcută o movilă unde s-a găsit „o urnă, lănci, sulite și zăbale de cal”.

Cercetări arheologice mai vechi au fost făcute de profesorul Dumitru Berciu în anul 1934 pe dealul numit de localnici „Coasta frumoasă” când au fost cercetați 8 tumuli din cei 19.

Pe raza satului Drăgoiești în depresiunea de la nordul satului în punctul „Valea Pietrei”, profesorul Dumitru Berciu a cercetat și aici trei tumuli așezați în formă de cerc.

Interesant și nou în același timp mai la nord-vest 400 m de la „Valea Pietrii” se află o altă necropolă din sec. V î.e.n. în punctul numit de localnici „Livezile” un număr de 36 de movile, multe din ele ușor aplatizate de vreme. (Foto 1)

Necropola tumulară din punctul „Livezile” se află așezată pe terasa inferioară a dealului „Coasta frumoasă”, iar grupajul de tumuli dispuși în linii drepte și paralele. Sînt ușor aplatizați de lucrările agricole și vreme, iar complexele funerare sînt mai mult sau mai puțin distruse.

Tehnica de săpătură a constatat în împărțirea în 4 sectoare cu cîte 2 martori perpendiculari pe centrul movilei sau numai cu un martor central. Deci săparea movilelor s-a făcut în „cruce” imediat sub solul vegetal gros între 0,05—0,20 m, au fost descoperite complexele arheologice.

Foto 1: Aspect general. Necropola geto-dacică de la Telești-Drăgoiești

Tumulul nr. 1

Din cei 7 tumuli cercetați în 1982 unul singur a fost construit cu manta de piatră. (Foto 2). Se află în partea de nord a necropolei apărînd ca o grupare de pietre cu diametrul de 10,50 m și înălțimea de 0,55 m avînd o ușoară bombare la mijloc (foto 2). Aceasta era acoperită la rîndul ei de o manta subțire de pămînt vegetal. După detașarea solului arabil de 0,15 m a apărut o grupare mare de pietre de rîu. Pe marginea tumulului pietrele sînt aranjate pe un singur rînd, iar spre centru pietrele sînt dispuse pe trei și patru rînduri. De pe suprafața pietrelor s-au cules cîteva fragmente ceramice atipice. Prin secționarea tumulului pînă la adîncimea de 1 m obținem următoarea stratigrafie :

0—0,15 m stratul vegetal

0,15—0,45 m stratul de pietre, fragmente de ceramică,
oase, cărbune

0,45—0,55 m strat antic, galben cenușiu

0,55—1 m strat galben virgin

Sub mantaua de pietre există un mormînt de incinerare în centrul tumulului alcătuit din oase calcinate și bucăți de cărbune depuse pe solul antic, la o distanță de 1,20 m de oasele depuse pe solul antic se află inventarul ceramic alcătuit dintr-o strachină — castron cu fundul inelar și o cupă. Tot aici se mai găseau fragmente ceramice de la străchini arculte spre interior.

1. Strachină-castron lucrată cu mîna din lut bine ales de impurități. Lutul are culoare roșiatică atît în interior cit și în exterior, are slip. Buza arcuită spre interior cu marginea dreaptă și fundul inelar.

2. Cupa (foto 3) lucrată cu mîna din pastă de culoare cărămizie în compoziție cu nisip fin. Este acoperită de un slip lustruit de culoare roșiatică. Partea superioară a vasului este larg deschisă și adîncită, buza cu marginea rotunjită. Piciorul este subțiat la mijloc și cu baza aplatizată. Înălțimea obiectului este de 0.037 m, diametrul gurii de 0.102 m.

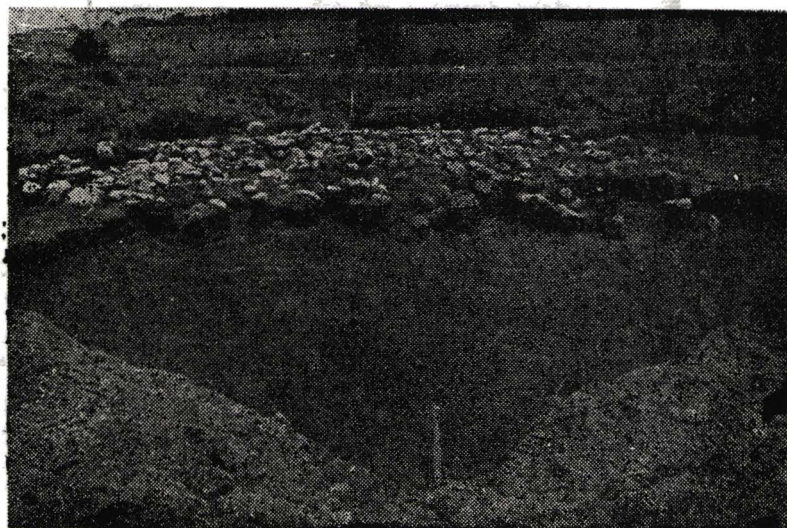

Foto 2: Tumulul nr. 1 cu manla de piatră

Foto 3: Cupă cu picior — tumulul nr. 1

Tumulul nr. 2 are dimensiunile mobilei de $11,80 \times 10,60$ m, iar înălțimea de 0,80 m. Are o formă ovală. (Foto 4). Conține un mormânt de incinerare. Mormântul s-a descoperit la adâncimea de 0,70 m și conține oase incinerate, cenușe și bucăți de cărbune depuse pe o suprafață de 30×20 cm. Ca inventar funerar, la 30 cm nord de oșeminte s-a găsit un vas cu două torți. În vas s-au găsit foarte puține oase calcinate. La o distanță de 1,80 m sud-est de mormântul principal s-a găsit un alt grup de oase incinerate și bucăți mari de cărbune al cărui inventar cuprinde 2 psalii și 2 muștiuce de zăbală. Împreună cu acestea s-a mai găsit un cuțitaș.

1. Urnă. (Foto 5). Vas cu două torți lucrat cu mîna, pastă compactă în compoziție cu nisip și pietricele. Parțial slipul

căzut, știrbită la gură. Forma bitronconică, pereții superiori prevăzuți cu 2 torți care se fixează pe diametrul superior al pîntecului și sub buze. Buza cu marginea rotunjită în afară. Fundul drept. Înălțimea vasului este de 0,154 m, diametrul gurii de 0,108 m, diametrul fundului de 0,066 m.

2. Psalie din fier (foto 6) aplatizată prevăzută la mijloc cu două orificii circulare. Lungimea este de 0,126 m.

3. Psalie din fier aplatizată prevăzută la mijloc cu două orificii circulare. Lungimea de 0,118 m.

4. Muștiuc de zăbală din fier, circulară în secțiune. Capetele întoarse spre exterior în formă de spirală subțire spre capete. Lungimea este de 0,138 m.

5. Muștiuc de zăbală din fier, circulară în secțiunea cu capetele întoarse spre interior pe rotund. Prezintă un capăt deformat și rupt. Lungimea de 0,112 m.

6. Cuțitaș de fier, ușor arcuit. Lama este îngustă și puțin curbată. Din placa minierului s-a păstrat doar o mică porțiune. Lungimea obiectului este de 0,094 m, iar lățimea de 0,016 m.

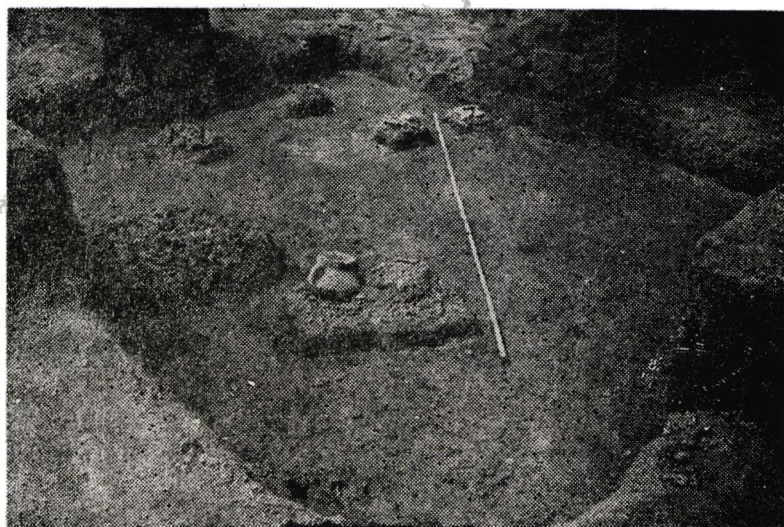

Foto 4: Aspect săpătură tumulul nr. 2 Telești-Drăgoiești

Foto 5: Urnă funerară tunulul 2

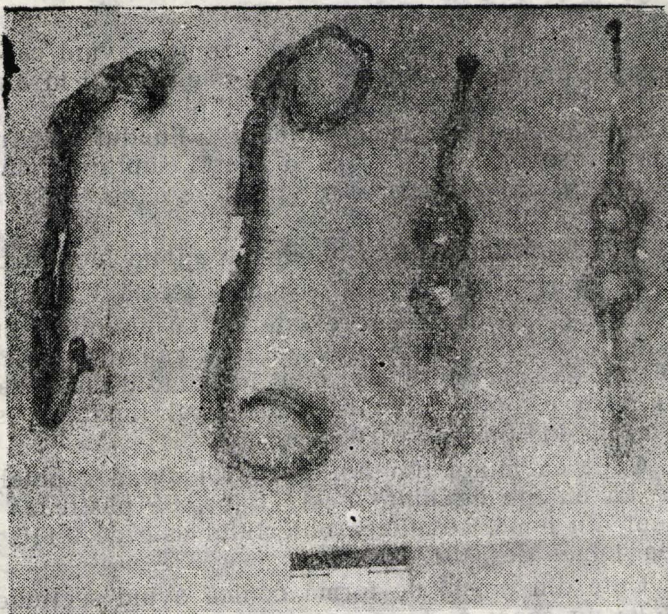

Foto 6 : Psalii și muștiuce de zăbală descoperite în tumulul nr. 2

Tumulul 3 are dimensiunile de $7,60 \times 7,40$ m și înălțimea de 0,45 m. Are o formă ovală. (Foto 7). Conține un mormânt de incinerare în centrul mormintei pe o suprafață de 36×40 cm alcătuit din oase incinerate, cenușă și bucăți de cărbune depuse pe solul antic. La 0,90 m nord-vest de oseminte se află depusă o strachină cu gura în jos. La 0,80 sud-est de oase s-a descoperit un mîner de cuțit din fier cu antene circulare și cu un fragment din lamă. În apropierea cuțitului s-a găsit o cute de gresie cu puternice urme de folosire. La 0,60 m sud-est de mormînt s-a descoperit un vas lucrat cu mîna cu trei piciorușe inelare. În vas s-au găsit oase incinerate și bucăți de cărbune. În interior vasul prezintă o arsură puternică. Considerăm că acesta a fost un vas pentru practică funerară. Lîngă acest vas s-au mai găsit două piciorușe inelare de la alt vas funerar de același tip. În colțul de sud-vest s-au găsit cîteva fragmente ceramice de la un vas borcan cu pereții ușor arcuiți și marginea dreaptă.

1. Vas lucrat cu mîna din pastă cenușie avînd ca degresant nisipul granulos. (Foto 8). Buza este arcuită în afară cu marginea rotunjită. Se conturează cu pîntecul ușor reliefat de un brîu decorat cu caneluri oblice. Fundul este marcat de 3 piciorușe circulare. Avea o toartă suprainălțată, care nu se mai păstrează. Diametrul gurii este de 0,153 m, iar înălțimea de 0,126 m.

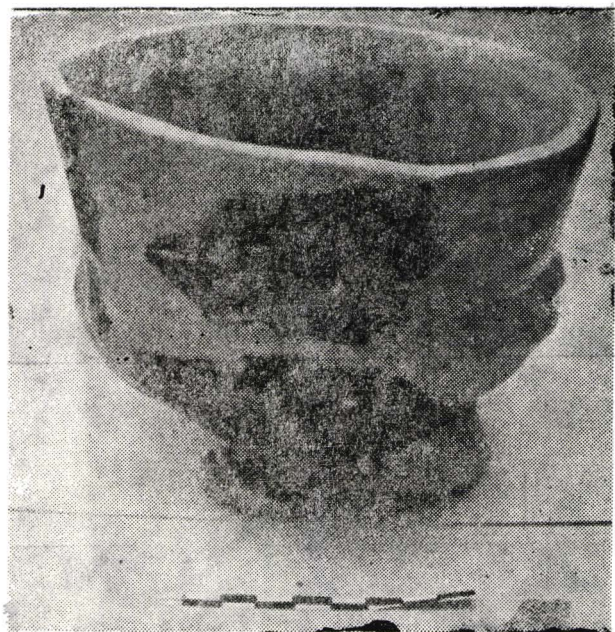
2. Strachină de lut ars (foto 9) întregibilă lucrată cu mîna dintr-o pastă de culoare castaniu-roșcată cu slip, ușor friabilă. Buza este arcuită spre interior cu marginea dreaptă și fundul tăiat drept. Este prevăzută cu caneluri oblice plasate pe partea superioară a vasului începînd de la buză. Diametrul gurii este de 0,118 m, diametrul fundului este de 0,075 m, iar înălțimea de 0,068 m.

3. Cuțit cu miner din fier (foto 10) avînd capetele terminate cu antene circulare mici în jos. Se păstrează și un fragment din lamă. Lungimea obiectului este de 0,116 m, iar lățimea lamei de 0,017 m.

4. Cute din gresie de formă conică avînd secțiunea rotundă. La un capăt s-au rupt cîteva bucăți. Lungimea obiectului este de 0,054 m, iar lățimea de 0,028 m.

Foto 7: Aspect de la săpătură tumul nr. 3

**Foto 8 : Vas cu trei picioare folosit în procesul de libație descoperit în
tumulul 3**

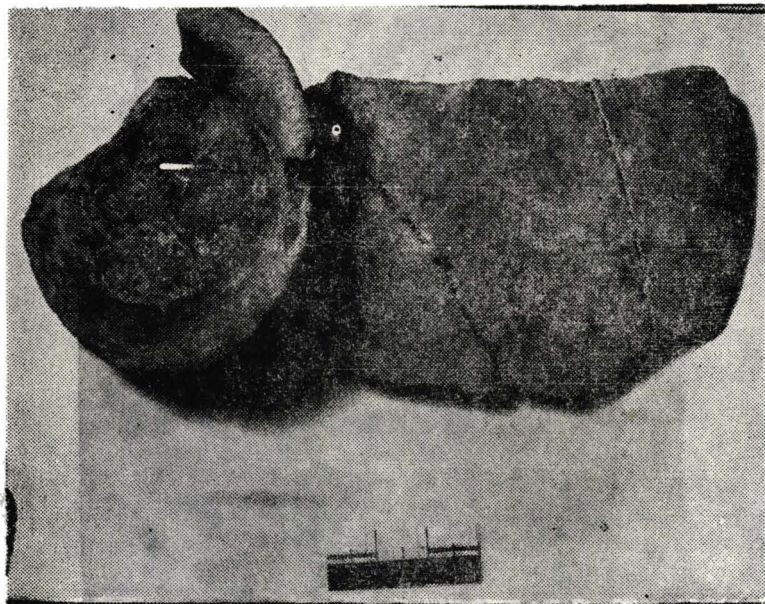

Foto 9: Fragment strachină

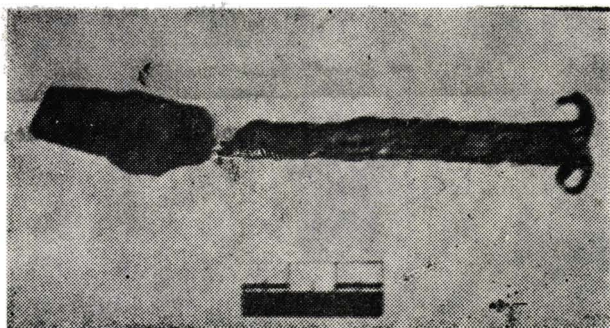

Foto 10: Cușit cu antene mici circulare din tumulul nr. 3

Tumulul nr. 4 are o formă rotundă regulată cu dimensiunile de $9,45 \times 9$ m și înălțimea de 0,30 m. (Foto 11). El conține un mormînt de incineratie. Pe o suprafață de 40×50 cm s-au găsit foarte multe oase calcinate și bucăți de cărbune depuse pe solul antic. (Foto 12). Pămîntul pe care au fost puse oasele și vasele rituale a fost bine udat și bătătorit, acesta uscîndu-se s-a săpat foarte greu. Vasele au fost dispuse la 0,65 m sud de oseminte astfel: strachina și urna au fost puse cu gura în jos, iar ceșcuța cu toate supraînălțate pusă puțin oblic în urnă. În urnă s-au descoperit cîteva fragmente de oase incinerate.

1. Strachină-castron (schița 1) lucrată cu mîna din lut de culoare cărămie, conținînd nisip granulos ca degresant. Buza străchinii este arcuită spre interior cu marginea dreaptă. Fundul vasului este imelar. În exterior pe umărul străchinii sînt prezente caneluri late, paralele și așezate oblic. Înălțimea vasului este de 0,114 m, diametrul gurii de 0,195 m și diametrul fundului de 0,489 m.

2. Urna. (Foto 14). Vas cu două torți lucrat cu mîna din pastă bine frămîntată de culoare cărămie închisă, slipul de culoare negricioasă. Vasul are forma bitronconică, cu partea superioară mai înaltă decît cea inferioară, cu buza ușor orientată spre exterior, cu marginea ușor rotunjită. Pe gît sub buză se găsesc două tortițe mici semicirculare. Avea o linie de demarcație între gît și pîtec.

Fundul este tăiat drept. Înălțimea obiectului este de 0,215 m, diametrul gurii de 0,098 m și diametrul fundului de 0,072 m.

3. Cească cu două torți în bandă supraînălțate (foto 15) lucrată cu mîna din pastă cenușie în spărtură, acoperită cu slip cărămiziu. Pîtecele puțin proeminent, iar limita dintre gît și pîtece puțin accentuată, fundul drept. Este decorată pe pîtece cu caneluri scurte și oblice. Înălțimea este de 0,092 m, diametrul gurii de 0,088 m, iar diametrul fundului de 0,054 m.

Foto 11: Aspect de săpătură tumulul nr. 4

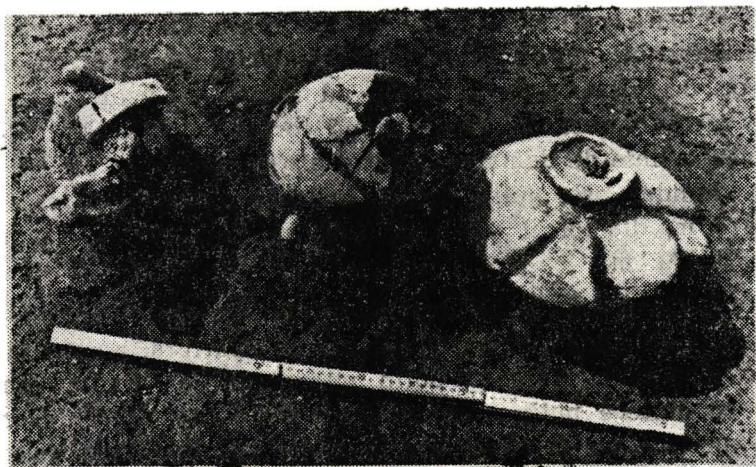
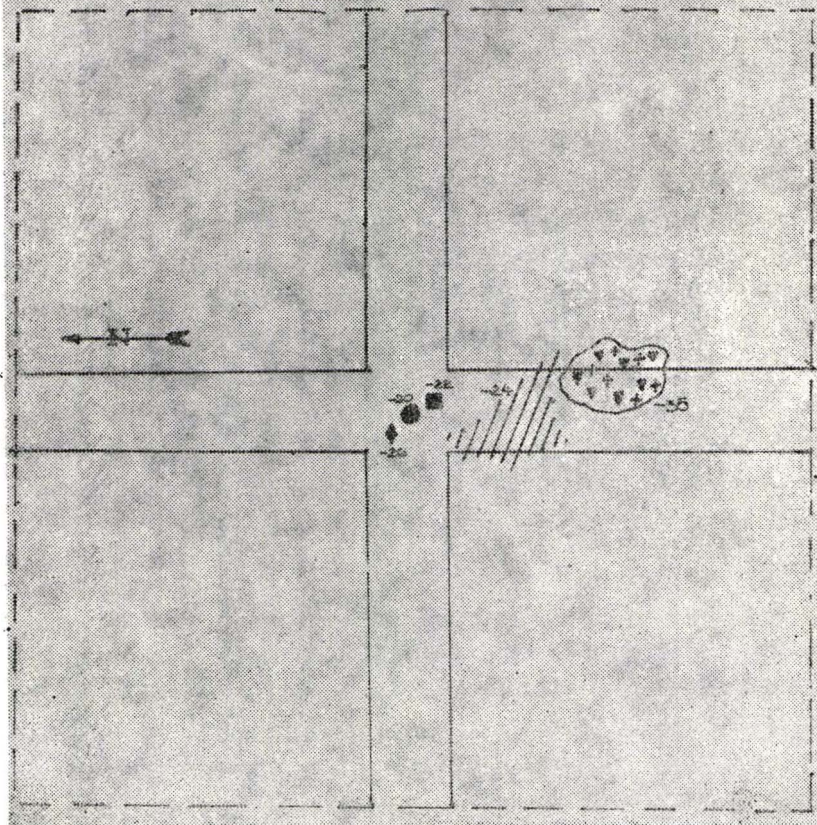

Foto 12: Detaliu de săpătură din tumulul nr. 4 din necropola de la Telești-Drăgoiești

PLAN TUM. 4

① pământ bolșevic
 ② scăriș - două țevi
 ③ urnă
 ④ smochină
 ⑤ cărăbune
 + oase

Planul tum. 4. (planul în perspectivă)

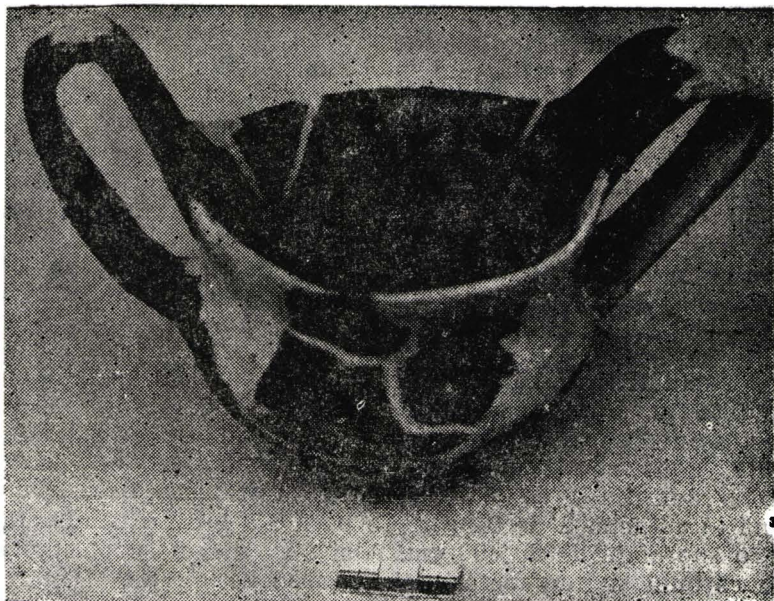

Foto 15: Ceașcă cu două torzi suprainălțate descoperită în tumulul 4

Tumulul nr. 5 are dimensiunile de $6,80 \times 6,60$ m, iar înălțimea de 0,32 m. Se găsește spre sud de movila nr. 4. Ea cuprinde un mormînt de incinerare. În centrul la adîncimea de 0,025 m se găsesc în stare fragmentară un vas borcan, un vas cu pîntece și 2 străchini, dispuse cu gura în jos. La 0,010 m nord-est de străchini se află și o ceașcă cu toarta suprainălțată. De remarcat că străchinile sparte ritual se află puse una peste jumătatea celeilalte cu gura în jos. Osemintele incinerate și bucăți de cărbune au fost găsite sub străchini și în apropierea lor depuse pe solul antic.

1. Strachină întregibilă, lucrată cu mîna din lut de culoare cărămizie, avînd ca degresant nisipul cu granulație mare și pietricele. Buza vasului a fost arcuită spre interior, rotunjită, fundul ușor profilat. Nu prezintă nici un ornament. Diametrul gurii 0,198 m, înălțimea 0,097 m, diametrul fundului 0,076 m.

2. Strachină-castron fragmentară lucrată cu mină, de culoare cafenie în spătură și cimentie pe fețe. Pe unele

locuri slipul este negru. Marginea este arcuită ușor spre interior, fundul puțin profilat.

3. Cană cu toartă în bandă suprainălțată fragmentară, lucrată cu mina. Pastă compactă, a fost amestecată cu nisip fin. Culoarea vasului este castaniu roșcată. În exterior vasul a fost acoperit cu slip roșcat, care se mai păstrează foarte puțin, datorită acidității solului în care a fost găsită. Corpul vasului are formă de cauc cu toarta în bandă suprainălțată, concavă în secțiune ruptă din vechime. Buza este dreaptă, subțire și ușor rotunjită, corpul fără caneluri este bombat. Înălțimea vasului este de 0,112 m, diametrul gurii 0,078 m, diametrul fundului 0,056 m.

Tumulul nr. 6 are dimensiunile $9,70 \times 9,50$ și înălțimea de 0,55 m. După îndepărtarea solului vegetal către nord-vest s-au descoperit bucăți mari de cărbune pe o suprafață mare, aduse de la un rug de incineratie. A fost dezvelit la adâncimea de 0,20 metri un strat mare de cărbune, până la adâncimea de 0,40 m. La bază s-a întâlnit pământ tare pe o suprafață de 80×90 cm. Aici s-au mai descoperit printre cărbuni și fragmente mici de oase incinerate.

Mormîntul se află în centrul movei la o adâncime de 0,32 m și la 1,10 m de cărbune. Aici s-au descoperit depuse pe pământ o cantitate mare de oase incinerate, iar printre oase s-a aflat o sabie cu nituri slab conservată.

La 0,60 m spre nord-est de mormîntul central s-au găsit fragmente ceramice arse secundar, bucăți de cărbune și câteva mici oase incinerate. Fragmentele ceramice aparțineau părții inferioare de la un castron, buze de străchini cu marginea arcuită spre interior.

Pornind de la observațiile din teren rezultă că varianta de ritual ar fi fost următoarea: de pe rugul funerar din exterior s-au recoltat oasele care au fost depuse pe sol. În ele s-a pus sabia. La o distanță de 0,60 m în cantitate mai mică s-au pus oase incinerate care s-au depus tot pe solul antic alături de bucățile de cărbune și fragmente ceramice. Mantaua de pământ proteja toate acestea.

1. Sabie de fier (foto 16) cu un singur tăiș și lama relativ îngustă, avînd dunga opusă tăișului destul de îngroșată. Pe ambele părți ale mînerului se observă șase nituri. Patru nituri mai mari erau așezate prin mijlocul mînerului, iar altele două mai mici se aflau lateral spre baza mînerului. Sabia a fost puternic roasă de rugină, acum este conservată. Lun-

gimea sabiei este de 0,445 m, lăţimea lamei de 0,36 m şi lungimea plăcii minerului fiind de 0,126 m.

2. Fund de castron lucrat cu mîna de culoare cenuşie, fără slip. Fundul este drept, pereţii inferiori uşor arcuiţi în exterior, buza nu se mai păstrează. Diametrul deschiderii 0,232 m, diametrul fundului este de 0,112 m.

3. Buză de strachină lucrală cu mîna din pastă de culoare cărămidie. Buza este arcuită spre interior cu marginea dreaptă. Prezintă uşoare urme de slip roşiatic. Lungimea 0,084 m.

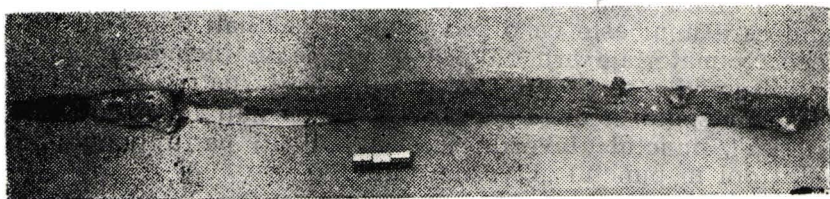

Foto 16: Sable cu nituri.

Tumulul nr. 7 cu diametrul de $10,50 \times 9,70$ m, iar înălţimea de 0,58 m. Ritul de înmormîntare este incineratia. După îndepărtarea pămîntului vegetal s-a ivit un strat de pămînt galben-cenuşiu. La adîncimea de 0,35 m a apărut pe axul nord-sud în partea de nord, bucăţi mari de cărbune şi oase incinerate depuse pe solul antic. Pe axul est-vest către vest, la 0,90 m de mormînt la adîncimea de 0,38 m s-au descoperit fragmente de la un vas cu torţi, întregibil; mai multe torţi de căni, fragmente ceramice de la căni bombate, funduri de vase. În apropierea acestora s-au descoperit mai multe bucăţi de zgură provenite de la arderea la temperaturi înalte a unor bucăţi din fier.

1. Vas cu două torţi lucrat cu mîna din pastă de culoare cărămidie închisă, în compoziţie cu nisip. Prezintă un slip brun închis. Buza uşor evazată spre exterior cu marginea rotundă. Toartele pornesc de sub buză. Peretele este mai gros la bază şi se subţiază uşor spre buză. Diametrul gurii este de 0,102 m, înălţimea de 0,246 m, diametrul fundului de 0,93 m.

2. Perete de oală mică lucrat cu mina. Pastă de culoare cărămizie avînd în compoziție nisipul fin. Prezintă slip în interior și exterior de culoare roșiatică. Înălțimea este de 0,94 m.

3. Fund inelar lucrat cu mina din pastă bine frămîntată, de culoare cărămizie. Diametrul este de 0,062 m.

4. Fund de oală lucrat cu mina din pastă de culoare castanie. Tăietura dreaptă diametrul de 0,103 m.

Din cei șapte tumuli cercetați în campania arheologică 1982 unul singur a fost construit cu manta de piatră.

Tumulii numărul 8, 9 sînt movile de mici dimensiuni din care unul este ca o prelungire a celui alt. Nu s-au descoperit materiale arheologice și nici oase incinerate.

Tumulii cercetați în 1983, primii patru pe care-i vom prezenta în continuare au fost depistați în punctul „La fîntîni”, punctul „Livezile sud” avînd alți patru tumuli, iar alții doi în punctul „Livezile nord”.

Afectați într-o oarecare măsură de lucrările agricole, tumulii sînt ușor aplatizați. Cercetarea monumentului s-a făcut cu un martor central E-V, imediat sub stratul gros de 0,20 m, fiind surprinse complexe arheologice.

Tumulul numărul 10 face parte din categoria tumulilor de dimensiuni medii cu lungimea de $11,90 \times 10$ m. La adîncimea de 0,42 m a apărut pe axul est-vest pe o suprafață de $2,22 \times 1,32$ m cărbuni, cenușă și oase incinerate de o grosime de 0,15—0,20 m stratul de cărbune și oase, acestea fiind aduse de la rugul funerar. Pe axul est-vest la 0,51 m adîncime sub bucățile de cărbune s-a descoperit un cuțitaș din fier care avea pe el depuse multe oase calcinate. La 0,30 m nord-sud de cuțitaș s-au găsit fragmente de la o ceașcă. La capătul de vest al „vetrei” s-a descoperit un vas cu două torți suprainălțate care s-a păstrat fragmentar. La 0,60 m sud-vest de suprafața de cărbune și oase s-a descoperit la adîncimea de 0,46 m o sabie cu nituri. În apropierea acesteia, la o distanță de 0,52 m în „sfertul A” la adîncimea de 0,32 m sud-vest s-a descoperit o lance cu nervură cu vîrf puțin ridicat în sus. Pe lance s-au găsit depuse multe oase calcinate. De asemenea în partea de est a movilei s-a delimitat un complex alcătuit din oase calcinate și fragmente ceramice la o adîncime de 0,38 m. Oasele incinerate se

aflau într-o slabă stare de conservare avînd o culoare alb-gălbuie.

1. Sabie de fier cu un singur tăiș, (foto 17) avînd dunga opusă tăișului îngroșată. Pe ambele părți ale minerului se observă cinci nituri. Trei nituri erau așezate pe mijlocul lamei, iar două nituri mai mici se aflau lateral spre baza minerului cu ajutorul cărora se fixau plăselele. Sabia este degradată puternic de rugină. Lungimea sabiei este de 0,51 m, lungimea lamei tăișului este de 0,383 m.

2. Vîrf de lance de fier ros de rugină. Frunza lancei are nervura mediană realizată prin martelare. Tubul este conic și lung, rupt din antichitate. La partea dinspre vîrf este îngroșată. Lungimea vîrfului de lance este de 0,336 m, lungimea frunzei de 0,207 m, iar a tubului de 0,129 m.

3. Cuțit de fier cu lama foarte puțin curbată, aproape dreaptă. Lungimea cuțitului este de 0,102 m.

4. Cană cu torți suprainălțate în stare fragmentară. Este lucrată cu mina din lut de culoare neagră-cenușie, nisipul fiind folosit ca degresant. Se păstrează numai o toartă și cîteva părți din pereți. Este arsă în interior.

5. Cănuță cu toartă păstrată în stare fragmentară, lucrată cu mina din pastă cafenie, cu buza ușor evăzată spre exterior și fundul drept. În partea superioară, sub buză, se disting două linii circulare concentrice.

6. Fragmente de la o strachină lucrată cu mina. Buza este arcuită spre interior, fiind lucrată din lut de culoare castanie și prezintă urme de ardere incompletă.

7. Fragmente ceramice de la un vas tip „borean”. Lucrate cu mina din pastă cărămizie avînd nisipul și pietricelele ca degresant. Buza este dreaptă și sub ea se află un brîu alveolar cu proeminențe verticale.

Tumulul numărul 11 era de formă rotundă cu diametrul de $9,90 \times 9,50$ m și înălțimea de 0,67 m. Sub movilă, la adîncimea de 0,44 m, s-au descoperit oase calcinate, care au aparținut unui mormînt de incinerare. La o distanță de 0,63 m pe axul N-S de aceste oșeminte s-au descoperit cîteva fragmente ceramice atipice.

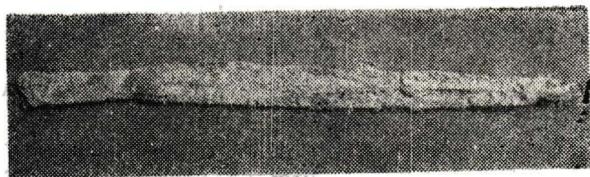

Foto 17: Sabie de fier cu nituri descoperită în tumulul 10

Tumulul numărul 12 este mai bine conservat decât precedentul, avînd dimensiunile de $8,40 \times 8,30$ m și înălțimea de 0,68 m. De la suprafața tumulului s-au strîns mai multe fragmente de la un vas mic. Între 0,42 m și 0,65 m adîncime s-a delimitat complexul numărul 1 aflat spre centrul movilei. Complexul se compune din două străchini puse una peste cealaltă, una din ele avînd rolul de capac. În strachină în partea inferioară s-au găsit cîteva oase calcinate. Strachina de deasupra avea fundul puțin profilat. Spre centrul tumulului pe axul E-V la adîncimea de 0,45 m s-a descoperit o cantitate mică de oase calcinate pe o suprafață de $0,32 \times 0,28$ m. Între aceste oase calcinate s-a descoperit un cuțit pe care era pusă o cutee. Printre aceste piese s-au descoperit și puține bucăți de cărbune.

Pe axul NS în „sfertul IV” la 3,50 m N-V de centru la adîncimea de 0,34 m s-au găsit fragmente de la două oale cu apucători. Lîngă acestea s-au descoperit bucăți de cărbune și fragmente de oase calcinate.

1. Strachină de lut de culoare cărămizie lucrată cu mîna, avînd ca degresant nisipul granulos. Buza este arcuită spre interiorul vasului, puțin îngroșată și decorată cu scurte caneluri oblice și paralele sub buză. Forma vasului este tronconică și fundul inelar. Înălțimea vasului este de 0,126 m, diametrul gurii de 0,220 m și diametrul fundului de 0,072 m.

2. Strachină-capac, este făcută din lut amestecat cu pietricele. Buza vasului este arcuită spre interior cu marginea dreaptă. Fundul este ușor profilat. Pe buza vasului se găsesc ornamentate sub formă de caneluri oblice și paralele. Diametrul gurii este de 0,260 m.

3. Vas fragmentar în formă de „clopot” lucrat cu mîna dintr-o pastă cărămizie cu nuanțe brun-cenușiu. Buza este ușor arcuită spre interior și prevăzută cu apucători dispuse sub marginea vasului. Fundul este drept și are diametrul de 0,108 m.

4. Cuțit de luptă — pumnal, cu lama uniformă pe aproape toată lungimea sa, cu excepția porțiunii dinspre vîrf unde se subțiază. Spre bază lama se continuă cu mînerul din care s-a păstrat o porțiune. Pumnalul s-a rupt din vechime în două locuri. Lungimea actuală a pumnalului este de 0,176 m.

5. Cutee de gresie de formă dreptunghiulară avînd o perforație în partea superioară. Lungimea obiectului este de 0,103 m.

Tumulul numărul 13 era de formă rotundă cu diametrul de $7,20 \times 7,10$ m și înălțimea de 0,52 m. Pe o suprafață de $1,10 \times 0,74$ m și în grosime de 0,37 m s-au descoperit îngrămădite pietre de riu de dimensiuni mici. Sub aceste pietre s-au găsit fragmente ceramice la adîncimea de 0,45 m buze de străchini și un fund de vas cît și bucăți de cărbune. Oase incinerate nu s-au găsit.

Tumulul numărul 14 era de formă rotundă de mici dimensiuni, $6,70 \times 6,10$ m și înălțimea de 0,46 m. La adîncimea de 0,32 m s-au descoperit fundul și peretele de la un vas. Nu au fost găsite oase calcinate.

Tumulul numărul 15 avea dimensiunile de $11,75 \times 11,20$ m și înălțimea de 0,54 m, făcînd parte din categoria tumulilor mari. Sub stratul arabil gros de 0,15—0,20 m s-a delimitat un pămînt castaniu și dens. Singurul complex arheologic s-a descoperit pe axul EV la adîncimea de 0,40 m în poziție centrală. Acesta constă dintr-o strachină canelată cu două lănci în ea dispuse orizontal în direcția N-S și cîteva oase calcinate. La 0,25 m N-E s-a găsit un vas globular cu gura în sus. În partea de N-V s-a descoperit la adîncimea de 0,42 m o cănuță cu toartă supraînălțată cu gura în jos. La o distanță de 0,80 m N-E s-a găsit un fragment de la un tub de înmănușare de la o lance.

Încercînd reconstituirea variantei de ritual folosit în cadrul acestui tumul reținem ca fapt cert o depunere simbolică în strachină a cîtorva fragmente de oase din incinerarea unui luptător, acest fapt fiind dovedit de cele două lănci găsite deasupra străchini.

De menționat mai este faptul că în mantaua movilei s-au mai descoperit fragmente ceramice specifice culturii Coțofeni.

1. Vîrf de lance din fier (foto 18) în formă de frunză de salcie mult alungită. Pe ambele laturi are o nervură mediană în relief, secțiunea vîrfului propriu-zisă este rombo-

idală. Lungimea totală este de 0,372 m, lungimea vârfului este de 0,257 m.

2. Vîrf de lance din fier, (foto 19). Vîrful propriu-zis are o formă de frunză alungită, marginile s-au conservat bine, pe ambele fețe prezintă o dughă de fier cu secțiune pătrată. Tubul de înmănușare are secțiunea rotundă. Lungimea totală este de 0,428 m, iar lungimea vârfului de 0,371 m.

3. Strachină funerară din lut amestecat cu nisip, cu buza arcuită spre interior. Lutul este de culoare castanie. Înălțimea vasului este de 0,124 m. Strachina a fost descoperită cu două lănci puse pe ea și citeva fragmente de la o altă strachină; ea conține oase calcinate.

4. Fragmente de strachină care în interior prezintă o puternică arsură. Buza străchinii este trasă spre interior, iar în exterior are caneluri oblice și paralele.

5. Vas de lut în miniatură (foto 20). Este lucrat cu mîna dintr-o pastă amestecată cu nisip și pietricele. În spărtură lutul este zgrumțuros, aspru la pipăit. Corpul este scund și ușor bombat. Buza este trasă spre interior cu marginea rotunjită. Vasul are fundul drept și este prevăzut cu două orificii dispuse lateral. Înălțimea vasului este de 0,054 m, iar diametrul gurii de 0,051 m. A fost făcut special pentru a servi ca vas de practică rituală.

6. Cănuță lucrată cu mîna (foto 21) din pastă amestecată cu nisip de culoare cenușie. Vasul are formă bitronconică, cu gîtul cilindric pe care este fixată o mănușă în bandă. Buza vasului este răsfrîntă în afară. Vasul nu are nici-un ornament. Înălțimea sa este de 0,092 m, diametrul fundului de 0,053.

Foto 18:
Vîrf de lance descoperit în tumulul 15 la Telești-Drăgoiești.

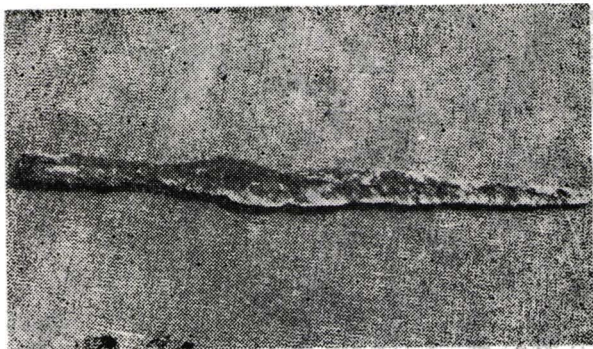

Foto 19: Virf de lance din fier descoperit în tumulul nr. 15

Foto 20: Vas de lut în miniatură folosit în procesul de înmormântare descoperit în tumulul 15 din necropola de la Telești-Drăgănești

Foto 21 :
Cănuță cu toartă
supraînălțată des-
coperită în tumulul
nr. 15.

Tumulul numărul 16 (foto 22) are diametrul de 9,20 x 9,10 m și înălțimea de 0,48 m. După îndepărtarea pământului vegetal pînă la adîncimea de 0,18 m s-a ivit un strat de culoare brun-gălbuie care constituie mantaua movilei. Complexul arheologic s-a descoperit în partea de N—V, la adîncimea de 0,32 m. Aici s-au găsit oase calcinate depuse pe o suprafață de 39 x 35 cm².

Între aceste oase a fost descoperită o lance. Descoperirea în acest context a unei lănci ne duce la concluzia că acest mormînt a aparținut unui luptător (foto 23). La o distanță de 2,40 m N—E de această lance, la adîncimea de —0,38 m s-au descoperit pe o suprafață de 31 x 27 cm² bucăți de cărbuni arși și fragmente de vase atipice arse secundar.

1. Virful de lance din fier în formă de frunză lărgită și îngroșată la mijloc, avînd o secțiune lenticulară. Tubul de înmănușare este conic. Lungimea totală este de 0,263 m, lungimea virfului este de 0,141 m.

Foto 22 : Aspect de săpătură din tumulul nr. 16 din necropola de la Telești-Drăgoiești

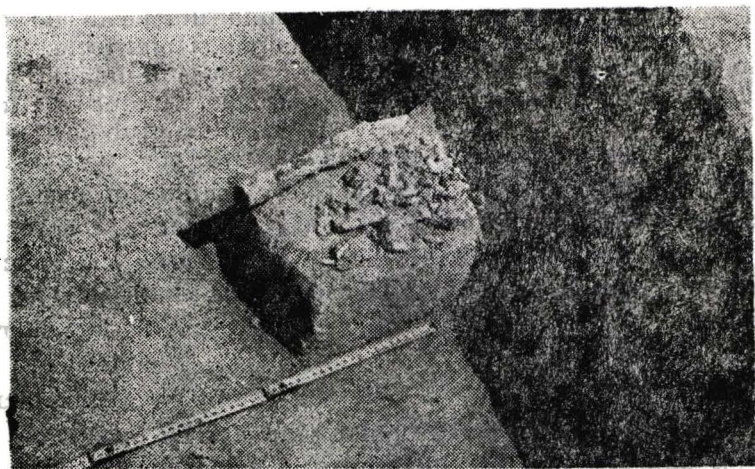

Foto 23 : Detaliu de săpătură tumulul nr. 16

Tumulul nr. 17 are dimensiunile de 10,40 x 8,90 m, iar înălțimea de 0,20 m pe care se aflau culturi de porumb. După îndepărtarea pamintului arat, s-a ivit un șirat brun-gălbui pigmentat cu cărbune. Complexul arheologic a fost descoperit în partea centrală a tumulului la aproximativ — 0,25 m adâncime. Aici s-au găsit trei străchini. Două din acestea erau puse una în alta cu gura în jos, iar peste acestea era pusă o a treia strachină cu fundul inelar dar tot cu gura în jos. Aceste străchini erau vase de ofrandă. La adâncimea de — 0,23 m s-a găsit o strachină de mici dimensiuni cu gura în sus în care s-a găsit o cănuță cu toartă supraînălțată și oase incinerate. De asemenea, de o parte și de alta a acestei străchini, la cîte 0,10 m s-au descoperit multe oase calcinate și cîteva fragmente de cărbune. Pe axul E—V s-a descoperit la distanță de 0,55 m est de strachină și la adâncimea de — 0,46 m o cănuță în miniatură, pîntecoasă, căzută într-o parte. În apropierea acestora s-au descoperit și o cănuță mică fără toartă și cîteva fragmente ceramice constînd din mînuși de oale.

1. Strachină din lut lucrată cu mina (foto 24) din pastă de culoare cenușie, arsă neuniform avînd pete cărămizii, s-a folosit ca degresant nisipul și pietricele. Buza este trasă spre interior avînd marginea dreaptă. Fundul este drept. Înălțimea vasului este de 0,076 m, diametrul gurii de 0,143 m, diametrul fundului este de 0,078 m.

2. Strachină de lut lucrată cu mina din pastă de culoare cenușie avînd ca degresant nisipul și pietricele. Buza este trasă spre interior cu marginea oblică-rotundă și prezintă în exterior caneluri oblice și paralele. Fundul este inelar. Înălțimea vasului este de 0,112 m, diametrul gurii este de 0,116 m, iar diametrul fundului de 0,076 m.

3. Strachină din lut ars, lucrată cu mina din pastă de culoare cenușie de formă tronconică, buză arcuită spre interior, marginea dreaptă. Prezintă în exteriorul buzei caneluri oblice și paralele. Fundul este inelar. Înălțimea vasului este de 0,096 m, diametrul gurii de 0,157 m, iar diametrul fundului de 0,079 m.

4. Strachină fragmentară din lut, lucrată cu mina, buza arcuită spre interior cu marginea rotundă. Pe buză sînt caneluri oblice și paralele. Fundul este inelar. Diametrul fundului este de 0,088 m.

5. Cănuță cu toarta suprainălțată (foto 25) lucrată cu mîna din pastă de culoare cărămizie avînd ca degresant nisip și pietricele. Buza ușor evazată, corpul puțin bombat, prezintă caneluri verticale dispuse paralel. Fundul este drept. Toarta este dreptunghiulară în secțiune. Înălțimea vasului (cu toartă) este de 0,098 m, diametrul gurii este de 0,064 m, diametrul fundului de 0,047 m.

6. Cănuță de formă conică, lucrată cu mîna din pastă de culoare cărămizie cu ușoare urme de slip, avînd nisip și pietricele ca degresant. Buza este dreaptă, fundul drept. Nu se mai păstrează decît un mic fragment din toartă. Înălțimea vasului este de 0,056 m, diametrul gurii de 0,087 m, iar diametrul fundului de 0,049 m.

7. Cească în miniatură, (foto 26) lucrată cu mîna din pastă de culoare cărămizie care are ca degresant nisip și pietricele. Buza este ușor evazată, corpul puțin bombat și fundul drept. Mînușa este rotundă în secțiune. Înălțimea vasului este de 0,063 m, diametrul gurii este de 0,035 m, iar diametrul fundului de 0,032 m.

Foto 24: Strachină de lut cu buza invazată descoperită în T 17

Foto 25: Cănuță cu toartă supraînălțată descoperită în tumulul 17

Foto 26: Ceașcă în miniatură descoperită în T 17

Tumulul numărul 18 (foto 27) era cel mai reliefat, avînd următoarele dimensiuni: 11,10 x 10,30 m și o înălțime de 0,68 m. Complexul arheologic a fost descoperit în partea centrală a movilei la adîncimea de — 0,31 m unde s-au găsit oase calcinate depuse pe un postament din pietre pe o suprafață de 26 x 29 cm. La 0,28 m S—V de aceste oseminte s-a descoperit un alt grup de pietre pe care se aflau o strachină cu gura în sus, fragmente ceramice de la o cănuță cu două torți supraînălțate și alte fragmente de la o cănuță cu toartă supraînălțată. Strachina prezintă cîteva apucători laterale și a fost găsită cu gura în sus. Pietrele erau dispuse concentric în jurul vaselor și sub ele. La o distanță de 0,90 m nord de axul NS s-au descoperit bucăți de cărbune cu puține oase pe o suprafață de 0,60 m x 0,52 m, care au fost aduse de la rugul funerar și depuse pe pămînt la adîncimea de —0,42 m.

1. Strachină de lut lucrată cu mîna (foto 28), din pastă cărămizie, arsă neuniform, avînd ca degresant nisip granulos. Buza este arcuită spre interior cu marginea dreaptă. În zona de maximă rotunjime a vasului au fost aplicate proeminențe-apucători așezate în cruce. Fundul este tăiat drept. Diametrul gurii este de 0,154 m, înălțimea de 0,074 m, iar diametrul fundului de 0,085 m.

2. Cană cu două torți supraînălțate, fragmentară, lucrată cu mîna are ca degresant nisipul. Buza este dreaptă, corpul ușor bombat și fundul plat. Torțile sînt în bandă avînd secțiunea dreptunghiulară. Cana este neîntregibilă.

3. Cană cu toartă supraînălțată, este în stare fragmentară, lucrată cu mîna în pastă de culoare cărămizie, avînd ca degresant nisipul. Buza este dreaptă, fundul plat. Toarta supraînălțată este în bandă cu secțiunea dreptunghiulară. Cana este neîntregibilă.

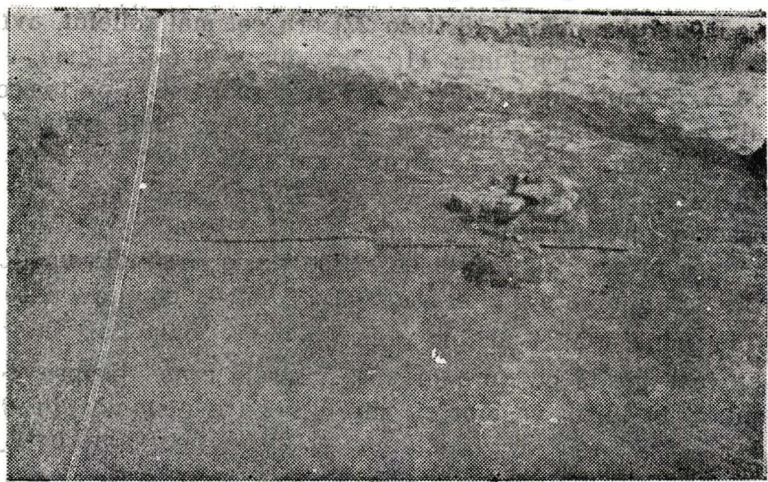

Foto 27: Tumulul nr. 18. Aspect de săpătură

Foto 28: Strachină de lut cu buza invazată descoperită în T 18

Tumulul numărul 19 (foto 29) are dimensiunile de 10, 10 × 8,20 m și înălțimea de 0,52 m. La adâncimea de —0,34 m și la distanță de 1,50 m NV de martorul central NS s-au descoperit oase calcinate, iar la 0,80 m NV de acestea s-au găsit bucăți de cărbune. În centrul tumulului, la adâncimea de — 0,32 m s-au descoperit două vase tip „borcan” puse cu gura în jos, iar în apropierea acestora la 0,25 m NE s-au găsit un vas cu două tortițe, o cupă cu picior, o cănuță cu toartă, o oală în miniatură. La 0,65 m NV s-au descoperit două străchini puse una în alta cu gura în sus la adâncime de — 0,35 m. În ele nu s-au găsit fragmente de oase calcinate și bucăți de cărbune.

1. Strachină-castron din lut ars, lucrată cu mâna din pastă cărămie, avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Buza este arcuită spre interior și marginea oblică. Arderea este neuniformă. Vasul prezintă în interior o culoare cenușie datorită arderii incomplete. Fundul este inelar. Diametrul gurii este de 0,186 m, diametrul fundului de 0,092 m, iar înălțimea de 0,096 m.

2. Strachină de lut din pastă cărămie amestecată cu nisip cu buza arcuită spre interior și marginea rotundă. Pe partea exterioară a buzei se găsesc caneluri oblice și paralele. Înălțimea vasului este de 0,087 m, diametrul gurii este de 0,182 m, iar diametrul fundului de 0,074 m.

3. Vasul borcan (foto 30) lucrat cu mâna din pastă cărămie amestecată cu nisip și pietricele. Pasta nu a fost prea bine frământată, iar arderea este uniformă. Pereții sînt groși și în spărtură au un strat cărămiziu în exterior și cenușiu închis în interior. Buza este dreaptă. Pe pîntec vasul are briuri alveolare dispuse oblic. Aceste briuri sînt întrerupte de patru proeminente verticale — doi butoni în șa și doi butoni rotunzi dispuși simetric. Înălțimea vasului este de 0,254 m, iar diametrul gurii de 0,232 m.

4. Vas borcan lucrat cu mâna din pastă amestecată cu nisip și pietricele. Pasta este de culoare cărămie, iar arderea a fost făcută incomplet. Pereții sînt groși și au buza dreaptă. Vasul prezintă ca ornamente briuri alveolare dispuse oblic. Aceste briuri sînt întrerupte de patru proeminente dispuse simetric pe pîntecul vasului. Vasul este întregibil.

5. Vas în miniatură (foto 31) lucrat cu mîna din pastă cărămizie avînd nisip și pietricele ca degresant. Vasul are buza dreaptă, corpul globular, gîtul cilindric, iar fundul puțin profilat. Înălțimea vasului este de 0,091 m, diametrul gurii este de 0,062 m, iar diametrul fundului de 0,038 m.

6. Vas de lut în miniatură (foto 32) cu două torți așezate vertical, lucrat cu mîna din pastă de culoare cărămizie, avînd nisipul și pietricelele ca degresant. În spărtură, lutul este zgrumțuros, aspru la pipăit. Buza este răsfrîntă spre exterior, corpul este scurt și ușor bombat. Vasul are fundul drept. Înălțimea vasului este de 0,083 m, diametrul gurii este de 0,061 m, iar diametrul fundului de 0,043 m.

7. Cupă cu picior (foto 33) din lut de culoare cărămizie, lucrată cu mîna, avînd ca degresant nisipul granulos și pietricelele. Corpul este tronconic cu buza dreaptă. Vasul se termină cu un picior circular în secțiune, cu buza dreaptă. Înălțimea vasului este de 0,076 m, iar diametrul gurii de 0,063 m.

8. Ceașcă de lut ars, lucrată cu mîna dintr-o pastă cenușie amestecată cu nisip. La suprafață vasul are o culoare cenușie închis. Buza este dreaptă, corpul este ușor bombat și fundul drept. Diametrul gurii este de 0,072 m și înălțimea de 0,061 m.

Foto 29: Aspect de săpătură din tumulul nr. 19

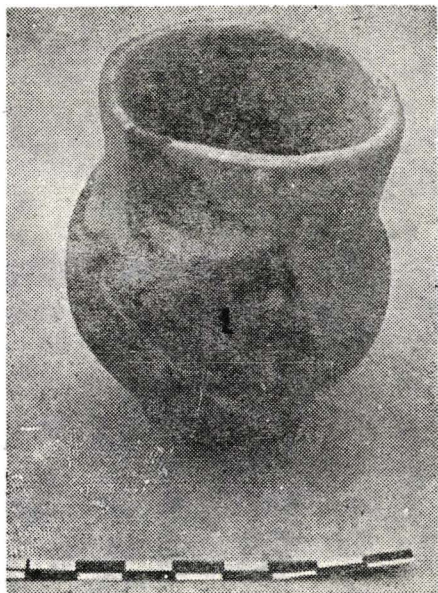

Foto 31: Vas în miniatură desco-
perit în T 19 de la Telești-Drăgoiești

Foto 30: Vas borcan desco-
perit în tumulul 19 la
Telești-Drăgoiești

Foto 33: Cupă cu picior descoperită în T 19 în necropola de la Telești-Drăgoiești

Foto 32: Vas miniatural descoperit în tumulul 19 Telești-Drăgoiești

Tumulul numărul 20 era de formă rotundă cu dimensiunile de $7,20 \text{ m} \times 6,65 \text{ m}$ și o înălțime de $0,38 \text{ m}$. Sub movila de pământ, în poziție centrală, la adâncimea de $0,18 \text{ m}$ s-au descoperit oase calcinate, care au aparținut unui mormint de incinerare. Nu s-au descoperit fragmente ceramice.

Tumulul numărul 21, este mai bine conservat decât precedentul, cu dimensiunile de $7,60 \times 7,45 \text{ m}$ și o înălțime de $0,39 \text{ m}$. La adâncimea de $0,24 \text{ m}$, sub mantaua de pământ s-a descoperit un pat de pietre de $2,10 \text{ m} \times 1,90 \text{ m}$. Partea superioară a pietrelor a apărut la adâncimea de $0,24 \text{ m}$, iar baza lor fiind la $0,40 \text{ m}$, pe un singur rând. În partea de nord-vest a patului de pietre, la adâncimea de $0,25 \text{ m}$ s-au descoperit oase calcinate. În partea de nord-est, printre pietre s-au descoperit fragmente ceramice, care constau în câteva buze de străchini invazate. La $0,72 \text{ m}$, sud-vest de extremitatea patului de pietre, la adâncimea de $-0,28 \text{ m}$ s-au descoperit bucăți de cărbune pe o suprafață de $25 \times 32 \text{ cm}$. La o distanță de $2,10 \text{ m}$ sud-est de pietre s-au descoperit pe o suprafață de $22 \times 26 \text{ cm}$ oase calcinate.

Tumulul numărul 22 are următoarele dimensiuni: $7,90 \text{ m} \times 7,80 \text{ m}$ și o înălțime de $-0,38 \text{ m}$. Complexul arheologic a fost descoperit sub mantaua de pământ, în partea centrală a movilei, la adâncimea de $0,25 \text{ m}$. În centru, o suprafață de $18 \times 23 \text{ cm}$ s-au descoperit oase calcinate la adâncimea de $0,24 \text{ m}$. La $0,48 \text{ m}$, nord-vest, de oasele calcinate s-a descoperit un vas „clopot” cu corpul bombat, dispus cu gura în jos. Acesta era un vas de ofrandă. La $0,35 \text{ m}$ nord-est de osesiminte s-a descoperit la adâncimea de $-0,28 \text{ m}$, pe o porțiune de $0,29 \times 0,23 \text{ m}$ bucăți de pământ ars, la roșu, adus de la rugul funerar. În partea de sud-est, la adâncimea de $0,24 \text{ m}$, în apropierea bucăților de arsură, s-a găsit o strachină fragmentară, cu gura în sus.

— Vas de ofrandă, în formă de clopot, cu corpul larg, tronconic, puțin bombat, baza dreaptă cu marginea rotunjită. Fundul plat, relativ mic, puțin profilat. Pe corp, în treimea superioară, prezintă patru apucători sub formă de potcoavă, dispuse „în cruce”, iar în treimea inferioară prezintă alte patru apucători plate. Este lucrat cu mina din pastă cărămie, având ca degresant nisipul și pietricelele. Înălțimea vasului este de $0,218 \text{ m}$, diametrul gurii de $0,196 \text{ m}$ diametrul bazei de $0,151 \text{ m}$.

— Castron mic lucrat cu mîna, avînd corpul tronconic, buza trasă spre interior, cu marginea rotunjită. Fundul profilat. Pasta maronie, grosieră, are ca degresant nisipul granulos. Pe ambele suprafețe prezintă urme cenușii închise datorate arderilor incomplete. Pe umăr prezintă uşoare caneluri oblice și paralele. Dimensiunile vasului: înălțimea 0,128 m, diametrul gurii 0,284 m, diametrul bazei 0,082 m.

Tumulul numărul 23 are dimensiunile: 5,80 m $\times$ 5,10 m și înălțimea de 0,24 m. La adîncimea de 0,19 m, la 0,60 m sud-vest de centru s-au descoperit fragmente ceramice de la o strachină cu fund inelar. La 1,78 m nord de acestea s-au descoperit cîteva bucăți de cărbune și oase calcinate la adîncimea de 0,21 m.

Tumulul numărul 24 are dimensiunile de 6,20 m $\times$ 5,30 m și înălțimea de 0,37 m. La adîncimea de — 0,23 m s-a descoperit un vas mic cu butoni cu gura în sus. În apropierea acestuia, la 0,20 m nord-est, s-au descoperit oase calcinate pe o suprafață de 0,28 m $\times$ 0,25 m. La adîncimea de 0,19 m și 0,25 m est de oasele calcinate s-au descoperit fragmente de la un vas cu două torți suprainălțate.

— Vas cu profil aproape drept, cu pereții ușor ascuțiți, care pe diametrul maxim prezintă patru butoni mici, conici, trași din vas. Buza este dreaptă și fundul plat. Vasul este perforat la bază din antichitate. Vas lucrat cu mîna, din pastă de culoare cărămizie, avînd în compoziție nisip și pietricele. Înălțimea vasului este de 0,108 m, diametrul gurii este de 0,107 m, diametrul bazei de 0,087 m.

— Cească fragmentată cu două torți suprainălțate, cu fundul convex în interior, cu buza puțin evazată în exterior. Vasul este lucrat din pastă cărămizie avînd ca degresant nisipul.

Tumulul numărul 25 are dimensiunile de 7,90 m $\times$ 7,20 m și înălțimea de 0,43 m. În mîntorul est-vest, la adîncimea de — 0,35 m, apare o strachină cu gura în sus, cu buza invazată. La o distanță de 0,15 m de aceasta, la adîncimea de 0,32 m s-a descoperit o grămăjoară de oase calcinate și bucăți de cărbune aduse de la rugul funerar. La 0,60 m nord-vest de oasele incinerate, s-a descoperit o cănuță cu caneluri horizontale pe pîntec, avînd în apropiere un capac. Cănuța este puternic arsă în interior și pusă în poziție oblică, prezentînd urme de arsură secundară de la cremațiunea funerară.

— Vas mic (cănunță cu caneluri) este lucrat la mână din lut bine ales de impurități. Pasta este de culoare cărămidie, bine frământată, iar la exterior păstrează câteva urme de slip. Corpul are o formă bitronconică, gîtul este scurt și oblic, întors în afară. Buza este ușor evazată, fundul rotunjit. Pe jumătatea superioară a vasului sînt caneluri orizontale dispuse concentric. Înălțimea vasului este de 0,092 m, diametrul gurii este de 0,062 m.

— Capac de vas din lut, de formă rotundă, de culoare cenușie, prezentînd în partea inferioară puternice urme de arsură. Diametrul este de 0,068 m.

Tumulul numărul 26 are dimensiunile de $9,10 \times 8,40$ m și înălțimea de 0,41 m. Spre nor-est, la 0,55 m de centru, s-a descoperit la adîncimea de 0,32 m o grămăjoară de oase calcinate pe o suprafață de $0,19 \times 0,22$ m. La 0,86 m nord-vest de oseminte s-a descoperit o brătară de bronz cu nodozități lucrată dintr-o verigă masivă, rotundă în secțiune. Lîngă brătară, la 0,05 m sud-est, s-a descoperit un pandantiv sub forma unui clopot miniatural. În martor s-a descoperit în partea centrală, la adîncimea de 0,29 m, o strachină cu gura în sus, iar la sud-vest de aceasta, la adîncimea de 0,32 m s-au descoperit bucăți mari de cărbune pe o suprafață de $0,25 \times 0,18$ m cu grosimea de 17 cm. La 0,62 m nord-vest de prima strachină, s-a descoperit la adîncimea de 0,28 m o altă strachină în stare fragmentară.

— Strachină lucrată cu mîna, din lut bine ales de impurități și bine frământat. Lutul are culoare castanie pe ambele suprafețe prezentînd urme cenușii închise datorate arderii secundare. Buza este trasă spre interior avînd marginea dreaptă. Fundul este plat. Înălțimea vasului este de 0,083 m, diametrul gurii de 0,174 m, diametrul bazei de 0,089 m.

— Strachină lucrată cu mîna din lut bine ales de impurități. Lutul are culoare cenușie cu urme de slip. Buza este trasă spre interior și fundul ușor profilat. Înălțimea vasului este de 0,087 m, diametrul gurii de 0,152 m, diametrul bazei de 0,089 m.

— Brătară de bronz lucrată din bară în secțiune rotundă și groasă de 0,007 m. Patina este de culoare verde închisă. Pe corp, brătara prezintă trei grupe de câte trei proeminente sferice, prinse pe corp și dispuse la dis-

tanțe egale unele de altele. Diametrul exterior este de 7,2 cm.

— Pandantiv sub forma unui clopoțel miniatural, din bronz, aflat într-o puternică stare de corodare. Are o înălțime de 0,035 m și diametrul deschiderii de 0,023 m.

Tumulul numărul 27 face parte din categoria tumulilor mici, are dimensiunile de 4,80 m $\times$ 4,75 m și înălțimea de 0,22 m. La 0,20 m nord-vest de martorul central est-vest s-a descoperit la adâncimea de 0,16 m pe o suprafață de 0,12 m $\times$ 0,10 m oseminte calcinate. La 0,55 m nord-vest de osemintele incinerate, la adâncimea de 0,29 m s-a descoperit un vas miniatural cu apucătorile trase din buză. La 0,15 m vest de acesta s-a descoperit o cănuță miniaturală, fragmentară, cu gura în sus. În apropierea acesteia s-a descoperit un vas mic, fără toarfă, așezat pe o parte. La distanța de 0,45 m de aceste vase și la adâncimea de 0,16 m s-a descoperit o grămăjoară de oase calcinate.

— Vas de lut, în miniatură, lucrat cu mâna din pastă compactă, bine frământată, lipsită de impurități. Lutul are culoarea cenușie cu urme de ardere incompletă. Corpul vasului este tronconic, cu buza dreaptă. Din buză se prelugesc patru apucători plate, semicirculare, dispuse „în cruce”. Înălțimea vasului este de 0,034 m, diametrul gurii este de 0,094 m, iar diametrul bazei de 0,043 m.

— Vas miniatural cu corpul bitronconic, puțin bombat, buza evazată și fundul plat. Pasta grosieră, de culoare cenușie, cărămizie în spătură. În exterior prezintă cărbuni mici în compoziție. Înălțimea vasului este de 0,054 m, diametrul gurii de 0,011 m, diametrul bazei de 0,040 m.

— Cănuță miniaturală, fragmentară, de formă bitronconică cu fundul plat. Pastă măronie având în compoziție pleticelă și nisip granulos.

Tumulul numărul 28 face parte din categoria tumulilor mijlocii având dimensiunile de 0,70 m $\times$ 0,50 m și înălțimea de 0,35 m. Pietrele din manta s-au descoperit dispuse printre diferite obiecte. De la 1,20 m vest de centru, la adâncimea de — 0,27 m s-au descoperit oase calcinate pe o suprafață de 0,25 m $\times$ 0,28 m. La 0,47 m nord-est de oasele calcinate, pe o suprafață de 0,52 m $\times$ 0,44 m s-au găsit bucăți de cărbune. La 0,96 m sud-vest de oasele calcinate și la 0,31 m adâncime s-a descoperit o cană de culoare neagră cu toarta ruptă. La 0,08 m est de oseminte s-a descoperit

o strachină cu gura în sus, așezată pe o piatră în care s-au găsit câteva oase calcinate. La 0,12 m est de această strachină și adîncimea de 0,21 m s-a descoperit o strachină castron. În zona centrală, la 14 cm nord de martor s-au găsit câteva fragmente ceramice (fund de vas și câteva toarte).

— Cană cu corpul bitronconic, bombat, buza evazată și fundul plat, rotunjit. Pastă compactă, fină, cenușie cu nuanțe închise. Vasul a avut o toartă supraînălțată în bandă cu secțiunea rotundă din care se păstrează numai un fragment. Înălțimea vasului este de 0,103 m, iar diametrul gurii de 0,102 m.

— Strachină de lut de formă tronconică cu buza dreaptă și fundul inelar. Pasta de culoare cenușie, avînd nisipul și pietricelele ca degresant. Înălțimea vasului este de 0,096 m, diametrul gurii de 0,163 m, diametrul bazei de 0,086 m.

— Fragmente de strachină din pastă grosieră de culoare cărămizie. Se păstrează o parte din pereți și fundul plat.

Tumulul numărul 29 are dimensiunile de 11,40 m × 7,70 m și înălțimea de 0,29 m. Tumulul se încadrează în categoria celor cu ring de piatră. La 0,75 m nord-est de martorul central s-a descoperit o îngrămădire de pietre care acopereau un mormînt la adîncimea de 0,26 m pe o suprafață de 0,42 m × 0,34 m și pe o grosime de 0,048 m s-au descoperit fragmente de oase calcinate, multă cenușă și cărbuni aduși de la rugul funerar. La 0,68 m nord de acest mormînt s-au descoperit câteva fragmente de la o strachină la adîncimea de 0,25 m. La 0,80 m sud-vest de mormînt s-a descoperit un mîner de ceramică care a aparținut unei cești cu toartă supraînălțată sub forma unui cap de cal, la adîncimea de 0,28 m. În mijlocul ringului de piatră, în partea de nord-vest și la adîncimea de 0,24 m s-a găsit un fragment de la un tub de înmănușare de la o lance din fier.

— Tub de înmănușare de lance, din fier, păstrat fragmentar, puternic corodat. Partea superioară este de 0,071 m, iar diametrul tubului este de 0,012 m.

— Mîner de lut de la toartă de cană sub formă de cap de cal. Lut bine ars, pastă compactă, fină, de culoare cărămizie cu urme de slip.

Lungimea lui este de 0,053 m.

— Castron în stare fragmentară. Se păstrează numai fundul plat și pereții vasului și câteva fragmente din buză cu marginea puternic îngroșată. Pasta cărămizie, cu urme

cenuşii închise datorate arderii secundare. Are urme de slip în interior şi exterior, lut compact lipsit de impurităţi.

Tumulul numărul 30 face parte din categoria celor de dimensiuni mici: $4,80\text{ m} \times 4,66\text{ m}$ şi înălţimea de $0,24\text{ m}$. În partea centrală s-a descoperit la adâncimea de $0,21\text{ m}$ pe o suprafaţă de $0,46\text{ m} \times 0,35\text{ m}$ şi o grosime de $0,16\text{ m}$ multă cenuşă, cărbuni şi oase calcinate aduse de la rugul funerar. Nu s-au descoperit fragmente ceramice.

B. Punctul „Curături”.

Punctul „Curături” se află situat în dealul Teleştilor la o distanţă de 1 km în linie dreaptă de punctul „Livezile” unde se află cea mai mare parte din necropola pusă în discuţie.

Tumulul numărul 31 are dimensiunile de $12\text{ m} \times 8,30\text{ m}$ şi înălţimea de $0,19\text{ m}$. În partea de nord-vest la adâncimea de $0,18\text{ m}$ s-a descoperit un vas fragmentar cu fundul boltit în interior. În apropierea acestuia la $0,23\text{ m}$ sud-vest s-au descoperit fragmente de străchini. În partea de sud-est a acestor fragmente s-a descoperit o grămăjoară de oase calcinate, la adâncimea de $0,16\text{ m}$.

— Vas bitronconic, fragmentar, de dimensiuni mici din care s-a păstrat fundul bombat spre interior şi o parte din pereţi. Pe linia de maximă rotunjire, prezintă o nervură orizontală, iar în interior vasul are incizii orizontale concentrice. Pasta maronie, lucrat la mână, are ca degresant nisipul. Se păstrează urme fine de slip.

— Fragmente de la două străchini cu fundul plat şi buza invazată. Pastă grosieră de culoare castanie cu urme cenuşii de ardere incompletă.

Tumulul numărul 32 are dimensiunile de $10,10\text{ m} \times 9,60\text{ m}$ şi înălţimea de $0,18\text{ m}$. În partea de nord-vest a movilei, în anul 1965, a fost făcută o groapă de „căutătorii de comori” din zonă. De aici provine un pumnal uşor curbat cu un mâner cu nituri; obiect ce se află în colecţiile muzeului nostru. În partea centrală a tumulului s-a descoperit o cănuţă mică, fragmentară, cu fundul plat. La $0,26\text{ m}$ nord-est de aceasta s-au descoperit la adâncimea de $0,26\text{ m}$ două străchini fragmentare, puse una peste alta în poziţie oblică. În apropierea acestora, la $0,20\text{ m}$ sud-est s-a descoperit o grămăjoară de case calcinate.

— Cuțit de luptă — pumnal — corodat, cu lama înalțată spre mijloc, secțiunea sa este triunghiulară cu muchia îngroșată prin batere, avînd un singur tăiș. Lama se prelungește cu placa mînerului, pe care se mai păstrează trei nituri pe o parte și două pe cealaltă pe care se fixau plăselele. Lungimea totală (actuală) a pumnalului este de 0,425 m.

— Strachină castorn de mari dimensiuni, fragmentară, lucrată cu mîna cu corpul tronconic. Buza trasă spre interior, cu marginea rotundă. Pe umăr prezintă uşoare caneluri oblice și paralele, pasta compactă de culoare castanie. Fundul inelar este înalt de 0,027 m. S-au putut stabili înălțimea vasului, care este de 0,128 m, diametrul gurii de 0,284 m și diametrul bazei de 0,082 m.

— Strachină fragmentară de formă tronconică, fundul puțin profilat, buză invazată. Pastă compactă de culoare maronie avînd ca degresant nisipul granulos.

.Tumulul numărul 33 are dimensiunile de 8,20 m $\times$ 6,10 m și înălțimea de 0,36 m. În martorul est-vest, spre centru, la adîncimea de 0,18 m s-a descoperit un vîrf de lance din fier. Lîngă el s-au găsit bucăți de cărbune și cîteva oase calcinate. La 0,62 m eud-est de lance și adîncimea de 0,21 m s-au descoperit pe o suprafață de 0,14 m $\times$ 0,22 m oase calcinate. La 0,90 m, sud-vest de oseminte s-a descoperit la adîncimea de 0,15 m un vas miniatural sub forma unei cupe cu picior. În apropierea acestuia s-au mai găsit fragmente de la o cană. În partea de sud-est, la adîncimea de 0,22 m și 1,70 m de centru s-au mai descoperit fragmente de străchini cu buza trasă spre interior și caneluri pe umeri.

— Vîrf de lance din fier, bine conservat. Vîrful propriu-zis are forma unei frunze alungite. Nervura mediană, care se găsește pe ambele părți, este în secțiune de forma unui pătrat. Tubul de înmănușare are secțiunea rotundă, el îngustîndu-se spre baza frunzei lîncii. Lungimea totală este de 0,294 m, lungimea frunzei este de 0,196 m, lungimea tubului este de 0,098 m. Diametrul tubului este de 0,018 m.

— Vas miniatural sub forma unei cupe cu picior, lucrat cu mîna din pastă cărămizie, are ca degresant nisipul. Se păstrează urme de slip de culoare roșiatică. Înălțimea vasului este de 0,043 m, diametrul gurii de 0,056 m, diametrul piciorului (bazei) de 0,026 m.

— Fragmente dintr-un vas bitronconic (cană) lucrată cu mîna din pastă maronie, avînd ca degresant pietricele și nisip. Buza este evazată, pe diametrul maxim are proeminențe plate. Fundul este plat, puțin profilat.

— Fragmente de strachină-castron, lucrat cu mîna din pastă grosieră cu pietricele și nisip în compoziție. Buza evazată, marginea tăiată drept și fundul inelar.

Tumulul numărul 34 face parte din categoria tumulilor mici, avînd dimensiunea de $5,65 \text{ m} \times 4,75 \text{ m}$ și înălțimea de $0,33 \text{ m}$. Tumulului i s-au practicat o groapă de „căutătorii de comori” în partea centrală. La adîncimea de $0,27 \text{ m}$, în partea de sud-vest a tumulului s-a descoperit o ceșcuță fragmentară cu toarta supraînălțată. La $1,10 \text{ m}$ sud-est de acest vas s-au descoperit cîteva fragmente ceramice de la o strachină și cîteva oase calcinate la $0,052 \text{ m}$.

— Ceașcă din lut ars, lucrată cu mîna, dintr-o pastă cafenie amestecată cu nisip și pietricele. Corpul vasului este bombat și fundul plat. Din zona de întîlnire a corpului cu gîtul pornește o toartă supraînălțată, în bandă cu secțiunea lenticulară din care se mai păstrează o porțiune. Vasul este în proastă stare de conservare. Înălțimea vasului, cît s-a mai păstrat, este de $0,086 \text{ m}$.

— Fragmente de la o strachină lucrată cu mîna dintr-o pastă cărămizie care a fost amestecată cu pietricele. Buza este arcuită spre interior, fundul puțin profilat. Se păstrează și cîteva fragmente din pereți.

În anii 1985 și în 1986, au continuat cercetările arheologice în necropola tumulară de la Telești — Drăgoiești. Cercetările s-au desfășurat în punctul „Livezi nord” unde au fost cercetați 23 tumuli de dimensiuni medii și mici.

Tumulul numărul 35 are o formă rotundă cu dimensiunile de $6,20 \times 5,40 \text{ m}$ și înălțimea de $0,38 \text{ m}$. La distanța de $0,55 \text{ m}$ nord de martorul central EV s-au descoperit pe o suprafață de $0,22 \times 0,34 \text{ m}$ și o grosime de $0,12 \text{ m}$ oase, cărbune și cenușe aduse de la rugul funerar. La $0,60 \text{ m}$ nord de resturile incinerate și la adîncimea de $0,21 \text{ m}$ s-a descoperit o strachină cu gura în sus. De o parte și de alta a străchinii, la adîncimea de $0,24 \text{ m}$ s-au descoperit oase calcinate. La $0,35 \text{ m}$ spre vest de strachină s-a descoperit o cănuță cu toarta supraînălțată, fragmentară, așezată într-o parte la $0,19 \text{ m}$.

La 0,42 m sud-vest de strachină s-a descoperit o altă cănuță cu toartă supraînălțată, care era așezată pe o piatră plată.

— Cană de lut cu o singură toartă supraînălțată întregibilă, însă puternic corodată. Vasul a fost lucrat din lut amestecat cu pietricele și nisip. Culoarea lutului este cărămizie. Gîtul vasului este cilindric și scurt. Corpul este mai înalt decît gîtul și are un profil ușor bombat. Vasul are o singură toartă supraînălțată, în bandă, cu secțiunea lenticulară. Fundul este mic și plat.

— Cană din lut cu toartă supraînălțată avînd ca degresant nisipul. Culoarea lutului este cărămizie. Corpul vasului este scund și ușor bombat, iar fundul vasului este inelar. Gîtul se detașează foarte clar de corpul vasului, acesta este cilindric, cu pereții ușor înclinați în afară. Buza vasului este puțin evazată. Toarta, în bandă, are secțiunea rotundă, care pornește din zona de întîlnire a corpului cu gîtul și se sprijinea cu capătul superior pe buza vasului, în partea superioară, toarta are două proeminențe rotunde. Înălțimea vasului este de 0,153 m, diametrul gurii de 0,098 m, diametrul bazei de 0,062 m.

— Strachină lucrată cu mîna din lut care are în compoziție nisip granulos. Buza este trasă spre interior, tăiată drept, fundul fiind plat. Nu are caneluri pe buză. Înălțimea vasului este de 0,098 m, diametrul gurii este de 0,184 m, diametrul bazei este de 0,082 m.

Tumulul numărul 36 are dimensiunile de $5,70 \times 5,60$ m și înălțimea de 0,28 m. Sub movila de pămînt, în poziție centrală, la adîncimea de 0,24 m s-a descoperit pe o suprafață de $0,72 \times 0,35$ m oase calcinate și cîteva fragmente ceramice dintr-o cană cu toarta supraînălțată, și fragmente de la un vas miniatural cu butoni.

— Fragmente de toartă supraînălțată din pastă bine aleasă de impurități, de culoare castanie.

Fragmente de la un vas cu profil aproape drept, cu buza dreaptă și fundul plat. Sub buză la 0,015 m se găsește cîte un buton circular. Vasul fragmentar a fost lucrat cu mîna, de culoare cărămizie, avînd în compoziție nisip și pietricele.

Tumulul numărul 37 are dimensiunile de $7,30 \times 7,20$ m și înălțimea de 0,38 m. Martorul est-vest, la adîncimea de 0,30 m, apar cîteva pietre mari de rîu, iar sub acestea la 3 centimetri apare o strachină fragmentară cu gura în jos

în care s-au găsit bucăți de cărbune și oase calcinate. La 0,15 m nord-est de strachină și la adâncimea de 0,28 m s-a descoperit un cuțitaș de tip comun din care se păstrează numai lama. În apropierea străchinii la 10 cm nord-est s-a descoperit un vas mic fragmentar. La 0,64 m nord-est de strachină și la adâncimea de 0,26 m s-a descoperit și o suprafață de $0,42 \times 0,28$ m și o grosime de 0,16 m oase calcinate, cărbune și cenușă aduse de la rugul funerar, iar în apropierea acestora pietre mari de riu care marcau mormîntul.

— Strachină fragmentară lucrată cu mina, din pastă castanie avînd în compoziție nisipul granulos. Buza este trasă spre interior și fundul plat. Prezintă urme de ardere secundară.

— Cuțitaș fragmentar la care se păstrează numai lama cu tăișul drept, mai ascuțit la vîrf și îngroșat spre mijloc. Lungimea obiectului este de 0,048 m.

— Vas cu fundul inelar, cu deschiderea conică și baza dreaptă. Diametrul bazei este de 0,043 m.

Tumulul numărul 38 face parte din categoria tumurilor de dimensiuni mici: $4,70 \times 4,30$ m și înălțimea de 0,21 m. La adâncimea de 0,19 m în poziție centrală s-au descoperit pe o suprafață de $0,16 \times 0,19$ m oase calcinate și bucăți de cărbune; la 0,20 m nord-est de acestea s-a descoperit un vas cu profil drept.

— Vas cu profil aproape drept, cu pereții ușor arcuiți. Buza este dreaptă și cu marginea mai înaltă într-o parte, iar fundul vasului este plat. Înălțimea obiectului este de 0,074 m, diametrul deschiderii este de 0,098 m, iar diametrul bazei este de 0,069 m.

Tumulul numărul 39 are dimensiunile de $6,40 \times 5,60$ m și înălțimea de 0,38 m. La 0,38 m nord-est de martorul central EV, la adâncimea de — 0,36 m s-a descoperit o grămăjoară de oase calcinate și bucăți de cărbune aduse de la rugul funerar. La 0,25 m sud-est de aceste oase și adâncimea de — 0,34 m s-au descoperit fragmente ceramice de la o strachină și de la toartă suprainălțată a unei căni.

— Fragmente de strachină lucrată cu mina din pastă neagră, buza invazată, fundul drept. Fragmentele prezintă arsuri puternice secundare de la rugul funerar.

— Fragment de toartă suprainălțată din lut compact, în secțiune lenticulară, prezentînd urme de slip roșiatic.

Tumulul numărul 40 are dimensiunile de $6,30 \times 6,10$ m și înălțimea de 0,39 m. În martorul central EV la 1,45 m de centru, la adâncimea de $-0,34$ m pe o suprafață de $0,25 \times 0,21$ m s-au descoperit oase calcinate și cărbuni aduși de la rugul funerar. În partea centrală sub mantaua de pământ, la adâncimea de $-0,34$ m, s-a descoperit o ceașcă cu toarta supraînălțată în care a fost găsită o zălă de fier; la 0,35 m nord-vest de ceașcă, la adâncimea de 0,36 m, s-au descoperit fragmente ceramice groase de la un castron. La 0,48 m sud-vest de ceașcă s-a descoperit la adâncimea de $-0,32$ m un vas bitronconic cu fundul inelar și toarta ruptă din antichitate.

— Ceașcă cu toartă supraînălțată, lucrată cu mâna dintr-o pastă cărămizie amestecată cu nisip. Corpul vasului este conic, buza tăiată drept și fundul plat. Toarta supraînălțată este în bandă cu secțiunea lenticulară. Înălțimea vasului este de 0,089 m, diametrul gurii este de 0,082 m, iar diametrul bazei este de 0,053 m.

— Vas bitronconic fragmentar cu fundul inelar, buza tăiată drept, lucrat cu mâna din pastă cărămizie, având ca degresant nisipul și pietricelele. Pe linia de maximă rotunjire pornea o toartă care a fost ruptă din antichitate. Vasul prezintă urme de ardere secundară. Înălțimea vasului este de 0,086 m, diametrul gurii de 0,073 m, iar diametrul fundului de 0,064 m.

— Fragmente ceramice de la un castron lucrat cu mâna din pastă cenușie închisă care are ca degresant nisipul și pietricelele. Buza este invazată, tăiată drept, cu caneluri oblice și paralele sub buză. Prezintă urme de arsură secundară.

— Verigă de fier corodată cu un buton terminal. Obiectul are diametrul de 0,048 m și grosimea de 0,004 m.

Tumulul numărul 41 este de mici dimensiuni: $5,60 \times 5,35$ m și înălțimea de 0,29 m. În partea centrală s-au descoperit la adâncimea de $-0,28$ m oase calcinate și cărbuni grupați, aduși de la rugul funerar. La 1,28 m vest de grămăjoara de oase calcinate s-au descoperit fragmente ceramice care constau într-o buză de vas, o toartă supraînălțată din pastă grosieră.

— Buză de strachină invazată din lut compact de culoare cărămizie cu nuanțe castanii, având nisipul ca degresant.

- Fragment de toartă suprainălțată, rotundă în secțiune.
- Fund de vas de formă plată avind în compoziție nisip granulos și pietricele.

Tumulul numărul 42 este de formă rotundă avind dimensiunile de $5,50 \times 5,20$ m și înălțimea de 0,46 m. Complexul arheologic a fost descoperit sub mantaua de pământ, în partea centrală a movilei la adâncimea de 0,40 m pe o suprafață de $0,25 \times 0,36$ m s-au descoperit oase calcinate și cărbuni. Sub acestea s-au găsit pietre mari de râu. Peste oasele calcinate au fost depuse alte pietre de râu și pământ pe o suprafață de $1,85 \times 1,70$ m, dar nu într-o ordine stabilită, acestea marcind mormintul de incineratie. La 0,48 m est de aceste oseminte s-a descoperit un vas borcan în stare fragmentară, câteva fragmente ceramice de la un vas conic mai mic.

— Vas borcan în stare fragmentară lucrat cu mîna din pastă zgrumțuroasă, de culoare cărămizie. Buza vasului este dreaptă iar pereții prezintă butoni triunghiulari la 3,5 centimetri sub buză, acestea avind rolul de apucători. Înălțimea, care se mai păstrează, este de 0,136 m, iar diametrul gurii este de 0,143 m.

— Vas cu profil conic din pastă compactă, cu buza dreaptă, de culoare neagră, avind în compoziție nisip și pietricele. Se păstrează în stare fragmentară.

Tumulul numărul 43 este de dimensiuni mici: $4,55 \times 3,75$ m și înălțimea de 0,42 m. La adâncimea de — 0,38 m la 1,60 m de centru s-a descoperit o cănuță cu două torți suprainălțate de culoare cenușie cu caneluri verticale pe pîntec. De o parte și alta a cîinii s-au descoperit patru pietre mari de râu. În apropierea acestor pietre la 0,25 m sud-vest s-au descoperit oase calcinate pe o suprafață de $0,36 \text{ m} \times 0,28 \text{ m}$. La 0,80 m nord-vest de oasele calcinate s-a găsit la adâncimea de 0,34 m o oală fragmentară, iar la 0,65 m de oase în aceeași direcție, s-a descoperit un vas borcan, tot în stare fragmentară. În partea centrală a tumulului la 0,38 m adîncime au fost descoperite bucăți de cărbune, iar la 0,85 m, pe axul EV, la adâncimea de 0,41 m s-a găsit o strachină lucrată la roata înceată, din pastă cenușie, cu fundul inelar, pusă într-o parte, pe un grupaj de pietre de râu. La 0,45 m nord-vest de aceasta, pe o suprafață de $0,25 \times 0,42$ m s-au descoperit oase calcinate și bucăți de cărbune. În apropierea

acestora la 0,15 m sud-est s-a descoperit un cuțitaș, mic, cu nituri, puternic corodate.

— Cană cu două torți supraînălțate, lucrată cu mîna, avînd corpul bitronconic, bombat, buza evazată și fundul lat. Lutul a fost bine curățit de impurități, pe pîntec, prezintă caneluri venticale și paralele. Gîtul vasului este cilindric și scurt. Cele două torți sînt elegant arcuite, secțiunea fiind rotundă. Înălțimea vasului este de 0,138 m, diametrul gurii este de 0,116 m, iar diametrul bazei este de 0,062 m.

— Vas borcan în stare fragmentară, lucrat cu mîna din pastă cărămizie, avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Buza este dreaptă, fundul plat; pe fragmentele descoperite se găsesc briuri alveolate și butoni conici.

— Fragmente de vas lucrat cu mîna din pastă cărămizie și neagră în spărtură, avînd în compoziție nisipul. Fundul este drept, pe pîntec prezintă butoni mici circulari.

— Strachină lucrată la roată înceată din pastă compactă de culoare cenușiu-deschisă, cu corpul tronconic. Buza vasului este trasă spre interior, cu marginea dreaptă și fundul inelar. Înălțimea vasului este de 0,084 m, diametrul gurii de 0,172, iar diametrul bazei de 0,067 m.

— Cuțitaș cu nituri, corodat, cu lama groasă spre mijloc, cu muchia puternic îngroșată. Lama se prelungește cu placa minerului pe care se mai păstrează două nituri pe o parte și una pe cealaltă, pe care se fixau plăselele. În capătul minerului se prinde o zală terminală. Lungimea totală a cuțitului este de 0,112 m.

Tumulul numărul 44 are dimensiunile de $7,80 \times 7,30$ m și înălțimea de 0,34 m. Complexul arheologic a fost descoperit în partea centrală la adîncimea de 0,32 m pe o porțiune de $0,28 \times 0,35$ m s-au descoperit oase calcinate și cărbuni, la 0,25 m sud-vest de acestea s-au găsit fragmentele de la un vas borcan. În jurul acestor oseminte pe o suprafață de $2,58 \times 2,10$ m s-au descoperit pietre mari de rîu ațît sub resturile osemintelor, cît și deasupra acestora. Pietrele acestea erau răspîndite printre oase nerespectînd o ordine stabilită.

— Vas borcan lucrat cu mîna din pastă cărămizie avînd ca degresant nisipul și pietricelele, buza este dreaptă și fundul plat. Prezintă, la mijloc, pe pereți, butoni circulari, din care pleacă briuri alveolare în diagonală către buză. Înăl-

țimea vasului este de 0,164 m, diametrul gurii de 0,158 m, iar diametrul bazei de 0,154 m.

Tumulul numărul 45 este de dimensiuni mici : $4,80 \times 4,40$ m și înălțimea de 0,34 m. La adâncimea de 0,26 m, în poziție centrală, s-a descoperit o strachină cu oase, iar în apropierea acesteia la 0,15 m, nord-est, s-au descoperit fragmente de la o strachină de culoare neagră, care a servit drept capac la prima strachină. La 0,65 m sud-est de aceste străchini și adâncimea de 0,31 m s-au găsit fragmente de la un vas borcan din pastă zgrumțuroasă, cu apucători. Toate aceste obiecte erau puse pe pietre mari de râu. La nord-vest, 0,45 m de strachină cu oase s-au descoperit la adâncimea de — 0,27 m un capac cu incizii, fragmente de la un vas mic circular care de asemenea este incizat pe pereți.

— Strachină de lut cu buza trasă spre interior, cu marginea dreaptă și fundul ușor profilat. Pasta de culoare cenușie-neagră, lutul avînd în compoziție nisipul granulos. Înălțimea vasului este de 0,076 m, diametrul gurii de 0,136 m, iar diametrul bazei de 0,078 m.

— Strachină fragmentară cu buza invazată, marginea dreaptă. Pasta de culoare cenușie, avînd ca degresant nisipul. Fundul este plat, iar pe umărul buzei sînt caneluri oblice și paralele.

— Capac de vas mic lucrat cu mîna din pastă avînd ca degresant nisipul. Pe partea exterioară are un buton pentru prins, cît și linii incizate frînte. Înălțimea obiectului este de 0,056 m, diametrul maxim este de 0,069 m.

— Recipient mic tubular fragmentar din pastă castanie, avînd degresant nisipul. Buza este tăiată drept și sub ea are două linii incizate circulare și paralele. În partea inferioară a vasului sînt prezentate alte două incizii circulare și paralele. Pe pereții vasului sînt incizii oblice formînd romburi hașurate. Vasul prezintă arsuri secundare în exterior. Diametrul bazei este de 0,071 m, iar diametrul gurii este de 0,074 m.

Tumulul numărul 46 este de dimensiuni mici : $4,20 \times 4,10$ m și înălțimea de 0,42 m. În partea de vest, la 1,60 m de centru, pe axul central EV s-au descoperit pietre depuse în cerc pe o suprafață de $1,5 \times 0,65$ m. În centrul cercului s-au descoperit la adâncimea de 0,35 m, pe o suprafață de

0,42 × 0,35 m oase calcinate, cenușe și bucăți de cărbune aduse de la rugul funerar. În capătul de est al matorului central EV la adâncimea de — 0,36 m s-a descoperit o cănuță cu toartă supraînălțată, iar la 0,20 m nord-est s-a descoperit o ceașcă cu toartă. La 0,35 m nord-est de aceasta s-a găsit o strachină cu gura în jos, iar la 0,60 m de aceasta s-a descoperit o strachină cu gura în sus avînd în ea fragmente de vas borcan cu ornamente șnuruite. În jurul acestei străchini, cit și în ea, au fost descoperite oase calcinate. Lîngă această strachină s-au descoperit două pietre de rîu. În privința ritualului în cazul acestui tumul, oasele și cenușa, cărbunii au fost puse în mijlocul unui ring de piatră, care marchează mormîntul, iar obiectele de ofrandă au fost depuse în partea de est a tumulului la o distanță de 2,10 m de oasele calcinate.

— Cană în miniatură de formă bitronconică, lucrată cu mîna din pastă cărămizie avînd ca degresant nisipul. Buza este ușor evazată, fundul tăiat drept și toarta ușor supraînălțată, fiind în secțiune lenticulară.

Înălțimea vasului este de 0,096 m., diametrul gurii de 0,056 m, iar diametrul bazei de 0,038 m.

— Ceașcă de formă conică lucrată cu mîna din pastă compactă de culoare castanie. Buza este dreaptă, corpul drept și toarta ușor supraînălțată. Înălțimea vasului este de 0,08 m, diametrul gurii este de 0,072 m., iar diametrul bazei este de 0,048 m.

— Strachină lucrată cu mîna din pastă bine aleasă de impurități. Lutul are o culoare cenușie neagră cu urme de slip negru în exterior și interior. Buza este trasă spre interior cu marginea tăiată drept, sub buză se află caneluri oblice și paralele, iar fundul este inelar. Înălțimea vasului este de 0,089 m., diametrul gurii este de 0,187 m., iar diametrul bazei este de 0,072 m.

— Strachină întregibilă lucrată cu mîna, lutul are o culoare cărămizie avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Buza este invazată, fundul drept. Prezintă urme de arsură secundară.

— Fragmente de la vas borcan din pastă castanie avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Pe fragmentele găsite se află ornamente sub formă de briuri șnuruite oblice sub buză și butoni circulari sub aceste ornamente.

Tumulul numărul 47 are dimensiunile de $4,60 \times 4,40$ m., iar înălțimea de 0,42 m. Complexul arheologic a fost descoperit în poziție centrală, la 0,30 m de centru s-a găsit pe o suprafață de $0,35 \times 0,28$ m oase calcinate și bucăți de cărbune la adâncimea de 0,36 m. În partea de sud-est la 0,25 m de oseminte s-a descoperit la adâncimea de 0,38 m o cănuță neagră căzută într-o parte fragmentară. În partea de nord-vest la 0,25 m de oseminte și la adâncimea de 0,36 m s-a descoperit o strachină mare cu gura în jos. În strachină s-au găsit oase și cărbuni.

— Strachină-castron întregibilă lucrată cu mina din pastă cărămizie avind în compoziție nisip. Buza este invazată cu marginea rotundă, fundul sub formă de postament, prezentind urme de slip castaniu. Înălțimea vasului este de 0,186 m, diametrul gurii de 0,386 m, diametrul bazei este de 0,078 m.

— Cănuță cu toartă supraînălțată de forma bitronconică miniaturală lucrată din pastă neagră compactă bine aleasă de impurități avind gîtul cilindric scurt, corpul este bombat, fundul plat. Buza este trasă spre exterior, prezentind o toartă supraînălțată în bandă cu secțiunea lenticulară. Înălțimea vasului este de 0,089 m, diametrul gurii este de 0,063 m, iar diametrul bazei este de 0,064 m.

Tumulul numărul 48 are dimensiunile de $7,20 \times 7,10$ m și înălțimea de 0,46 m. După îndepărtarea solului vegetal de la adâncimea de 0,19 m în partea centrală s-a descoperit un strat de pămînt ars la roșu. Acest pămînt roșu se întinde pe o suprafață de $1,05 \text{ m} \times 0,85 \text{ m}$ avind o grosime de 0,08 m. Complexul arheologic a fost descoperit în poziție centrală la adâncimea de 0,42 m, unde s-a găsit o strachină cu gura în sus și fundul drept. La 0,45 m sud-vest de strachină s-a descoperit o ulcică de culoare neagră cu două torți. De o parte și de alta a acesteia s-au descoperit oase calcinate și cărbune pe o suprafață de $0,42 \times 0,51$ m și o grosime de 0,12 m. resturile cinerare fiind aduse de la rugul funerar. La 0,30 m nord-vest de oasele calcinate s-a descoperit la adâncimea de 0,42 m o strachină cu gura în sus, iar la 10 centimetri de aceasta, nord-vest, s-a găsit la adâncimea de 0,41 m o strachină dispusă oblic de prima și care probabil a servit drept capac al acesteia.

— Strachină lucrată cu mîna din pastă compactă. Lutul are culoare castanie, cu uşoare urme de slip roşiatic. Buza este trasă spre interior cu marginea oblică şi fundul plat. Înălţimea vasului este de 0,128 m, diametrul gurii este de 0,193 m, diametrul bazei de 0,068 m.

— Strachină lucrată cu mîna din pastă care are în compoziţie nisip şi pietricele, fiind de culoare cărămizie. Buza este invazată fundul fiind plat. Pe umărul buzei se află caneluri oblice şi paralele. Înălţimea vasului este de 0,116 m, diametrul gurii de 0,243 m iar diametrul bazei este de 0,095 m.

— Strachină întregibilă lucrată cu mîna din pastă cenuşie-neagră. Lutul are în compoziţie nisip granulos. Buza este trasă spre interior, cu marginea dreaptă, fundul este profilat sub forma unui postament.

— Vas bitronconic cu două torţi supraînălţate. Vasul este lucrat cu mîna din lut compact, bine ales de impurităţi, de culoare cenuşie-neagră. Gîtul vasului este cilindric, iar buza este uşor evazată. Corpul este mai înalt în raport cu gîtul şi are un profil bombat. Vasul are două torţi supraînălţate, în bandă, lenticulare în secţiune, care pornesc din zona de întîlnire a corpului cu gîtul şi se sprijină cu capătul superior pe buza vasului. Fundul este uşor boltit spre exteriorul vasului. Înălţimea obiectului este de 0,122 m, diametrul gurii de 0,098 m, iar diametrul este de 0,054 m la bază.

Tumulul numărul 49 are dimensiunile de $4,30 \times 4,10$ m şi înălţimea de 0,28 m. Martorul central EV la 0,85 m spre vest de centru s-a descoperit o strachină cu oase şi cărbuni. La 0,35 m sud-vest de prima strachină şi la adîncimea de 0,24 m s-au descoperit două străchini fragmentare cu gura în jos puse una peste alta. La 0,25 m şi la 0,26 m adîncime sud-est de aceste străchini suprapuse s-a descoperit un vas miniatural fragmentar cu profil drept şi o fusaiolă rotundă.

— Strachină fragmentară lucrată cu mîna din pastă cărămizie cu buza trasă spre interior avînd marginea dreaptă. Fundul vasului este plat.

— Strachină fragmentară lucrată cu mîna din pastă de culoare neagră-cenuşie, avînd în compoziţie nisipul granulos. Buza invazată are marginea dreaptă.

— Strachină fragmentară lucrată cu mîna din pastă cărămizie avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Buza invazată cu marginea rotundă.

— Vas mic fragmentar de formă dreaptă, lucrat cu mîna din pastă zgrumțuroasă. Pe unul din pereți are trei butoni circulari, iar în fundul vasului, în interior, se găsesc alți trei butoni circulari. Prezintă arsură puternică în interiorul vasului. Diametrul bazei este de 0,064 m.

— Fusaiolă de formă bitronconică — rotundă făcută din lut ars, din pastă cărămizie, avînd diametrul de 0,054 m.

Tumulul numărul 50 are dimensiunile de $8,10 \times 6,70$ m și înălțimea de 0,72 m. La 0,55 m de centru spre vest și la adîncimea de 0,51 m pe o suprafață de $2,10 \times 1,15$ m și grosime de 0,22 m s-au descoperit bucăți mari de cărbune și multă cenușe. În partea de sud-vest a acestei porțiuni de cărbune pe o suprafață de $0,83 \times 0,83$ m și grosime de 0,20 m s-au descoperit o mulțime de oase calcinate. În această grămadă de oase calcinate la adîncimea de 0,63 m a fost descoperit un pumnal cu antene circulare și mîner cu nituri. La 0,15 m nord-vest de pumnal s-a descoperit o ceașcă cu toartă suprainălțată tot în grămada de oase. Tot aici s-au descoperit cîteva fragmente ceramice groase de la un vas borcan. În partea de est a tumului, în martorul central EV, la adîncimea de 0,32 m s-a descoperit o ceașcă fragmentară. În anul 1965 „căutătorii de comori” din zonă au practicat în centrul tumului o groapă din care s-au scos două străchini care erau puse una în alta, cu gura în sus și fundul inelar, după cum spun cei care au fost la fața locului atunci.

— Ceșcuță cu toartă suprainălțată lucrată cu mîna din pastă castanie, cu buza dreaptă, și fundul drept. Înălțimea vasului este de 0,062 m, diametrul gurii este de 0,064 m, iar diametrul bazei de 0,037 m.

— Cănuță fragmentară cu fundul scobit spre interior, pasta maronie, avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Înălțimea obiectului este de 0,053 m, diametrul gurii de 0,082 m, diametrul bazei de 0,045 m.

— Fragmente ceramice lucrate cu mîna, din pastă groșieră, de culoare cărămizie, pe unele fragmente sînt cîteva ornamente alveolate.

— Cuțit de luptă, pumnal, cu lama mai groasă spre mijloc și muchia îngroșată prin batere avînd un singur tăiș.

Lama se prelungește cu placa mînerului, pe una din părți se mai văd nituri. Mînerul are în capăt un buton terminal. Pumnalul este prevăzut cu două antene circulare dispuse între mîner și lamă orientate spre lamă.

Tumulul numărul 51 de dimensiunile $5,25 \times 4,80$ nu are vestigii arheologice, fiind cenotaf.

Tumulul numărul 52 are o formă rotundă cu dimensiunile de $5,40 \times 4,90$ m și înălțimea de 0,36 m. În martorul nord-sud în partea centrală la adâncimea de — 0,32 m s-a descoperit un vas mic cu gura în jos. La 0,26 m sud de vas și adâncimea de — 0,25 m s-a descoperit un cuțitaș cu nituri. De jur împrejurul cuțitașului pe o suprafață de 22×18 cm s-au descoperit oase calcinate.

La 1,10 m nord-est de vas pe o suprafață de 48×80 cm s-a descoperit o vatră de cărbune. Statigrafic grosimea vefrei de cărbune este cuprinsă între 0,23 m și 0,34 m adâncime. În partea de nord a martorului nord-sud și la adâncimea de 0,22 m s-au descoperit fragmente ceramice de la o strachină.

— Cănuță fragmentată cu toartă, lucrată cu mina din pastă de culoare cenușie bine aleasă de impurități. Se păstrează fragmentară numai pereții și fundul vasului. Înălțimea este de 0,64 m, diametrul gurii de 0,68 m, iar diametrul bazei este de 0,43 m.

— Cuțitaș de fier cu lama puțin curbată și cu tăișul ușor convex. Mînerul are trei nituri, iar virful este rupt din vechime. Lungimea obiectului este de 0,98 m.

— Buze de strachină de culoare cărămizie, lucrate cu mina.

Tumulul nr. 53 are dimensiunea de $6,85 \times 6,70$ m și înălțimea de 0,32 m. La 1,20 m vest de martorul central nord-sud și la adâncimea de — 0,15 m s-au descoperit mai multe pietre mari de riu dispuse concentric avînd un diametru de 1,05 m, iar în partea de nord în cadrul acestui cerc s-a găsit o lance corodată și în apropierea ei s-a descoperit pe o suprafață de 12/14,5 cm oase calcinate și cărbune. Ca variantă de ritual s-a ales însemnarea mormîntului prin aceste pietre dispuse în cerc, iar oasele au fost descoperite în apropierea lăncii. Probabil că și acest mormînt aparține unui luptător, ca în multe situații întîlnite în necropola de la Telești — Drăgoiești.

— Virf de lance din fier corodat cu tubul de înmănășare rotund în secțiune. Pe ambele fețe prezintă o dungă

de fier pătrată în secțiune. Lungimea totală este de 0,214 m, iar lungimea vârfului este de 0,158 m și diametrul tubului este de 0,014 m.

Tumulul numărul 54 are dimensiunile $5,85 \times 5,30$ și înălțimea de — 19 cm. În zona centrală s-a descoperit o strachină cu gura în sus la adâncimea de — 8 cm, la 5 centimetri est de aceasta pe o suprafață de 24×16 cm s-a descoperit oase și cărbune. La 8 cm nord-vest de prima strachină și — 7 cm adâncime s-a descoperit o altă strachină dispusă oblic cu gura în jos, care a servit drept capac la cea de lângă ea. La 35 cm, est de strachină la adâncimea de — 8 cm s-a descoperit o grămăjoară de oase calcinate și un cuțitaș cu vîrf. La 15 cm sud-est de aceste oase s-au descoperit două bucăți de zgură de fier. La 62 cm, est de strachină cu gura în sus la adâncimea de — 18 cm, s-a descoperit un vas borcan în stare fragmentară.

— Strachina lucrată cu mîna din lut cărămiziu care are în compoziție nisip fin. Buza este trasă spre interior și fundul plat. Prezintă urme de ardere secundară. Înălțimea vasului este de 0,063 m, diametrul bazei de 0,073 iar diametrul ei de 0,152 m.

— Strachină fragmentară lucrată cu mîna din lut de culoare castanie avînd în compoziție nisip fin. Buza este invazată și baza plată. Se păstrează fragmente din buze, din pereți și fund.

— Vas borcan fragmentar lucrat cu mîna din pastă cărămizie, are în compoziție nisipul granulos și pietricelele. Se păstrează pereții vasului prevăzuți cu butoni circulari. Prezintă accentuate urme de ardere secundară.

— Cuțitaș de fier din care se păstrează lama puțin curbată, aproape dreaptă. Lungimea totală a obiectului este de 0,072 m.

Tumulul numărul 55 are dimensiunile de $5,70 \times 6,60$ și înălțimea de — 38 cm; în zona centrală pe o suprafață de $3,75 \times 4,55$ m s-a descoperit o manta cu bolovani de rîu. Această manta are în zona de mijloc cîte trei rînduri de pietre în partea de nord-vest la 1,80 m de centru și adâncimea de — 34 cm s-au descoperit fragmente ceramice de la o strachină. La 48 cm sud-vest de această strachină fragmentară și adâncimea de — 32 cm s-au descoperit pe o suprafață de 12×14 cm oase calcinate și bucăți de cărbune.

— strachină fragmentară lucrată cu mina din lut de culoare castanie avînd ca degresant nisipul granulat și pietricelele. Buza este invazată și tăiată drept, iar fundul este inelar. Pe buze sînt caneluri dispuse oblic. În exterior sînt urme de slip de culoare roșiatică.

Tumulul numărul 56 are dimensiunile de $6,85 \times 6,70$ m și înălțimea de — 36 cm. În martorul central nord-sud la 45 cm de centru în partea de vest și la adîncimea de — 34 cm s-a descoperit o strachină fragmentară cu gura în sus, iar la 54 cm nord-est de strachină și la adîncimea de — 32 cm s-a găsit o cănuță cu toartă suprainălțată în stare fragmentară. La 62 cm de strachină în direcția nord-vest și la adîncimea de — 33 cm s-a descoperit un pumnal din care se păstrează un mîner cu două nituri și o parte din lamă. În apropierea pumnalului s-a descoperit pe o suprafață de 12/14 cm oase calcinate și bucăți de cărbune care au fost aduse de la rugul funerar.

— Strachina fragmentară lucrată cu mina, din pastă de culoare neagră-cenușie, avînd în compoziție nisipul granulat. Buza este invazată cu marginea tăiată drept. Fundul vasului este plat.

— Cănuță cu toartă suprainălțată lucrată cu mina din pastă castanie avînd ca degresant nisipul și pietricelele. Toarta este în bandă, în secțiune lenticulară. Se păstrează o parte din pîntece, gură și toartă.

— Cuțit de luptă (pumnal) cu lama groasă spre mijloc și muchia îngroșată prin batere, avînd un singur tăiș. Lama se prelungește cu placa mînerului care este incompletă, pe una din părți se observă două nituri. Lungimea obiectului este de 0,086 m.

Tumulul numărul 57 are dimensiunile de $7,25 \times 7,15$ m și înălțimea de 22 cm. În zona centrală s-a găsit la adîncimea de 17 cm o strachină cu gura în sus. La 14 cm sud-est de strachină s-a descoperit pe o suprafață de 20×26 cm oase calcinate și cărbuni la adîncimea de — 19 cm. La 22 cm sud-est de această vatră cu oase și cărbuni s-au descoperit la adîncimea de — 20 cm fragmente de la o altă strachină. În jurul oaselor și a cărbunelui s-au găsit patru pietre mari de rîu dispune două cite două de-o parte și alta de aceste oase.

— Strachină întregibilă lucrată cu mina din pastă de culoare cărămidie avînd în compoziție nisipul granulos. Buza este invazată și fundul plat.

Tumulul numărul 58 are dimensiunile de $6,60 \times 6,45$ m și înălțimea de 28 cm. La 64 cm nord-est de martorul central est-vest s-au descoperit 7 pietre nedispuse într-o ordine anume. Între aceste pietre s-au descoperit oase calcinate, bucăți de cărbune și o lamă de cuțitaș de tip comun. Acestea s-au descoperit la adâncimea de — 22 cm. La 53 cm sud-est de acest grupaj de pietre s-a descoperit o strachină cu fundul plat și buza invazată, iar la 10 cm sud de acesta și la adâncimea de — 26 cm s-a descoperit o cană și două torți supraînălțate.

— Strachina lucrată cu mîna din pastă compactă, lutul de o culoare neagră-cenușie. Buza este trasă spre interior cu marginea dreaptă și fundul plat. Înălțimea vasului este de 0,112 m, diametrul gurii de 0,212 m, iar diametrul bazei de 0,084 m.

— cană cu două torți supraînălțate lucrate cu mîna, avînd corpul bitronconic, ușor bombat, buza evazată și fundul înelar. Lutul este de culoare cărămizie bine ales de impurități. Cele două torți supraînălțate sînt arcuite, iar în secțiune sînt rotunde. Înălțimea vasului cu torți este de 0,147 m iar diametrul gurii de 0,98 m, iar diametrul vasului de 0,69 m.

Tumuli cercetați în necropola de la Telești-Drăgoiești sînt alcătuiți, în majoritate, din mantale de pămînt și în cîteva rînduri sînt folosite mantale de piatră. Înălțimea acestora este cuprinsă între 0,20 m pînă la 0,50 m, fapt care se datorează lucrărilor agricole care s-au practicat pînă acum cîteva ani în zonă.

Ritul funerar a fost unitar, incinerarea folosindu-se în toate mormintele descoperite pînă acum în necropola de la Telești-Drăgoiești. Ritul incinerăției exclusive a fost documentat și în alte necropole de secolul V—IV î.e.n. de pe teritoriul României, la Slobozia,¹ Tigveni,² Cernavodă³, Satu-Nou⁵, Bugeac⁶, Ferigile (III)⁷, Murighiol⁸.

Ritualul de înmormîntare se manifestă sub aspecte diferite. Primul și cel mai des întîlnit constă în depunerea rămășițelor funerare — oase incinerate, cărbune, cenușe — direct pe solul antic aduse de la rugul funerar și în cîteva situații în urne. În ceea ce privește ceremonia incinerării, în

tumului nr. 50, ca în anii trecuți în tumuli 7, 10, 18 s-a găsit o mare cantitate de cărbune, cenușe și oase care au fost aduse de la rugul funerar. În aceste oase calcinate și bucăți de cărbune s-au descoperit un pumnal cu antene circulare și o cană cu toartă supraînălțată.

În alte cazuri oasele calcinate sînt depuse sub forma unor grămejoare într-o gropiță, la diferite adîncimi, iar în jurul acestor morminte sînt depuse pietre mari de rîu. În cazul tumulilor 21, 29, 37, 42, 43, 44, 45, 46, 53, 58, oasele calcinate s-au descoperit pe cîte un pat de bolovani sau pietrele au fost dispuse sub formă de ring în jurul acestor oase calcinate. În tumulul nr. 50 s-au găsit oase calcinate puse pe un pumnal. Acest tumul a aparținut unui luptător. Situații similare s-au descoperit și în anii trecuți în cadrul necropolei de la Telești-Drăgoiești în tumulii 7, 10, 12, 15, 16, 33, 53, 56. În acești tumuli s-au descoperit săbii cu mîturi, vîrfuri de lance, pumnale, în apropiere sau în oasele incinerate.

Inventarul ceramic este abundent și variat. Toate vasele sînt lucrate cu mîna. Pastă este aproape de același fel conține nisip sau pietricelă. Vasele sînt acoperite în majoritate cu slip fin prezentînd diferite culori: cărămizii, castan, roșiatic-castanii.

Tipul de vase cel mai frecvent întîlnit în necropola de la Telești-Drăgoiești este strachina lucrată cu mîna, cu buza arcuită spre interior și fundul inelar, sau sub formă de postament. Unele exemplare prezintă caneluri pe buză. Asemenea exemplare s-au descoperit la Satu Nou⁹, Gura Canliei¹⁰, Bugaeac, Gogoșu¹¹. În mediul autohton exemplarele de la Bucureac, Gura Canliei și Satu Nou aparțin sfîrșitului secolului V și începutul secolului IV î.e.n. S-au descoperit în necropola de la Telești-Drăgoiești — strachini lucrate cu mîna din lut de culoare cărămizie. Buza vaselor este arcuită spre interior cu marginea dreaptă sau rotunjită și fundul drept. Exemplarele își au corespondenți în vasele descoperite la Ferigile¹², Slobozia¹³, Sanislau¹⁴.

De asemenea cîni de dimensiuni mici, cu toartă ușor supraînălțată descoperite și la Telești-Drăgoiești își au analogii cu descoperirile de la Gogoșu¹⁵ și Ferigile¹⁶. Cănilor cu două torți supraînălțate își au analogii la Gogoșu¹⁷.

Din inventarul metalic menționăm pumnalul cu antene circulare dispuse spre lamă, cuțit cu nituri prevăzut cu o zală terminală, cuțitașe de tip comun, o zală de fier. Cuțit de luptă cu un singur tăiș cu lama aproape dreaptă. Mînerul este prevăzut cu nituri și este lucrat împreună cu lama. Analogii apropiate avem la Ferigile¹⁸ și Gogoșu.¹⁹ Cuțit cu nituri cu antene circulare orientate înspre lamă își are analogie la Ferigile,²⁰ dar exemplarul de acolo (Ferigile) are capetele mînerului terminat cu două antene orientate spre exterior și amplasate deasupra mînerului.

Cuțitașe de tip comun cu lama puțin curbă, cu tăișul convex și muchia concavă. Exemplarele se încadrează în tipul A₂, de la Ferigile,²¹ Asemenea exemplare s-au mai descoperit la Gogoșu,²² Birsești,²³ și Sanislau.²⁵

În necropola de la Telești-Drăgoiești au fost descoperite pumnale — cuțite de luptă — cu tăișul puțin convex, cu nituri de o parte și alta a mînerului. Analogii avem la Ferigile²⁶ și Gogoșu²⁷. Tot în mormintele din această necropolă s-au descoperit vîrfuri de lance cu nervuri patrulate sau hexagonale în secțiune. Piese asemănătoare s-au găsit la Ferigile²⁸, Cepari, Gogoșu²⁹.

Dar cele mai interesante obiecte de inventar metalic din necropolă sînt săbiile cu nituri descoperite în tumuli 7 și 10. Analogii cu acestea se găsesc în necropolele de la Ferigile³⁰ și Gogoșu³¹ importante sînt și psaliile și muștucele de zăbălă descoperite în tumulul 2 din necropola de la Telești-Drăgoiești.

Pe baza inventarului funerar se pot trage cîteva concluzii:

1. Inventarul funerar ceramic este bogat și variat, iar metalurgia fierului se menține la un nivel mediu de dezvoltare.

2. Absența pieselor de influență scitică.

3. Absența ceramicii lucrată cu roata, cu excepția unei străchini lucrată la roata înceată descoperită în campania 1985.

4. Prezența în campania 1985 a două vase — o strachină cu fundul inelarși a unei căni cu două torți suprainălțate — din ceramică cenușie.

5. Absența din descoperiri a fibulelor (numai în 1934, prof. D. Berciu a descoperit o fibulă de tip Donia Dolina), dar în anul 1984 în necropola de la Telești — Drăgoiești s-a

descoperit o brățară cu nodozități care își are analogii cu descoperirile de la Murighiol,³² Enisală,³³ Huși-Corni,³⁴ Bugeac,³⁵ Araci,³⁶ Ațel³⁷ și Ocna Sibiului.³⁸

Practicarea ritului incinerăției pe solul antic, în gropi mici sau în urnă, factura ceramicii și inventarul metalic, în mare parte de tradiție hallstattiană arată că necropola de la Telești—Drăgoiești aparține unui fond local geto-dacic timpuriu. În special în ceramică, necropola se prezintă ca un grup bine individualizat cu elemente specifice, proprii, bine reliefate. De aceea susținem în continuare ideea că trebuie să se utilizeze în literatura de specialitate că grupul Telești — Drăgoiești este un grup specific, bine definit al hallstattului târziu.

Pe baza analogiilor cu descoperirile de la Ferigile (faza III) Slobozia, Cernavodă, Sătu-Nou, Bugeac, Canlia, Cernele, Bîzdina, Coțofeni necropola de la Telești — Drăgoiești trebuie datată în secolul V î.e.n. și a aparținut unor triburi geto-dacice din depresiunea Tg-Jiului.

Obiectele rezultate în urma descoperirilor arheologice sînt expuse în vitrinele Muzeului județean Gorj.

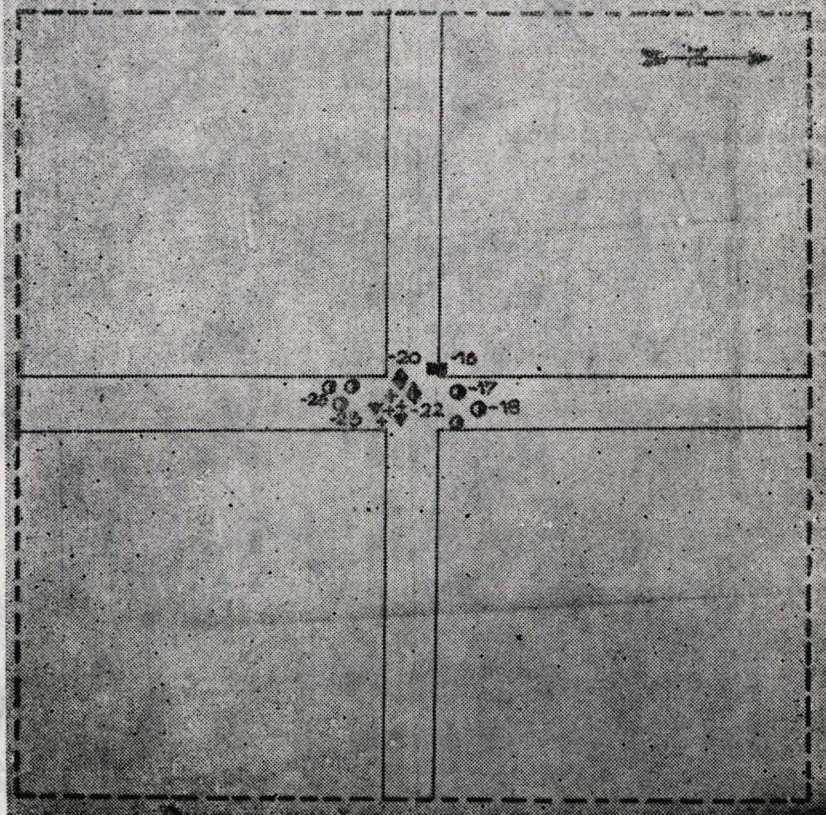
NOTE

- ¹ C. Buzdugan, **Necropola getică de la Slobozia**, în *Carpica* I, 1968, p. 80.
- ² Al. Vulpe, E. Popescu, **Contribution a la connaissance des debut de culture geto-dacique**, în *Dacia*, N.S., XVI.1972, p. 75—111.
- ³ D. Berciu, **Descoperirile de la Cernavodă și unele aspecte ale începutului formării culturii Latene geto-dace la Dunărea de Jos**, în *Materiale* IV, 1957, p. 281.
- ⁴ E. Moscalu, **Ceramica traco-getică**, București, 1983, p. 189.
- ⁵ B. Mitrea, C. Preda și N. Anghelescu, **Săpăturile de salvare de la Sătu Nou**, în *Materiale*, VII, 1961, p. 284—286, VIII, 1962 p. 369.
- ⁶ M. Irimia, *Pontica*, I, 1868, p. 202—234; Idem, *Pontica* II, 1969, p. 23—42; Idem *Thraco-dacica*, II, 1981, p. 37—52.
- ⁷ Al. Vulpe, **Necropola hallstattiană de la Ferigile**, București, 1967, p. 20.
- ⁸ Espectatus Bușor, **Săpăturile de salvare de la Murighiol**, în *SCIV*, VI, 3—4, 1955, p. 1717. Idem **Șantierul arheologic Murighiol în Materiale**, VI, 1959, p. 325.
- ⁹ B. Mitrea, C-tin Preda, N. Anghelescu, *Materiale*, VII, p. 286 și fig. 35.
- ¹⁰ M. Irimia, **Cercetări arheologice în așezarea hallstattiană de la Gura Canliei**, 1980, Brașov, 26—28 martie 1981, în *Materiale* XIV, p. 168, fig. 7.
- ¹¹ D. Berciu, E. Comșa, **Săpăturile de la Balta Verde și Gogoșu**, *Materiale* II, 1956, p. 451, fig. 178/2.
- ¹² Al. Vulpe, *op. cit.*, pl. I/9.

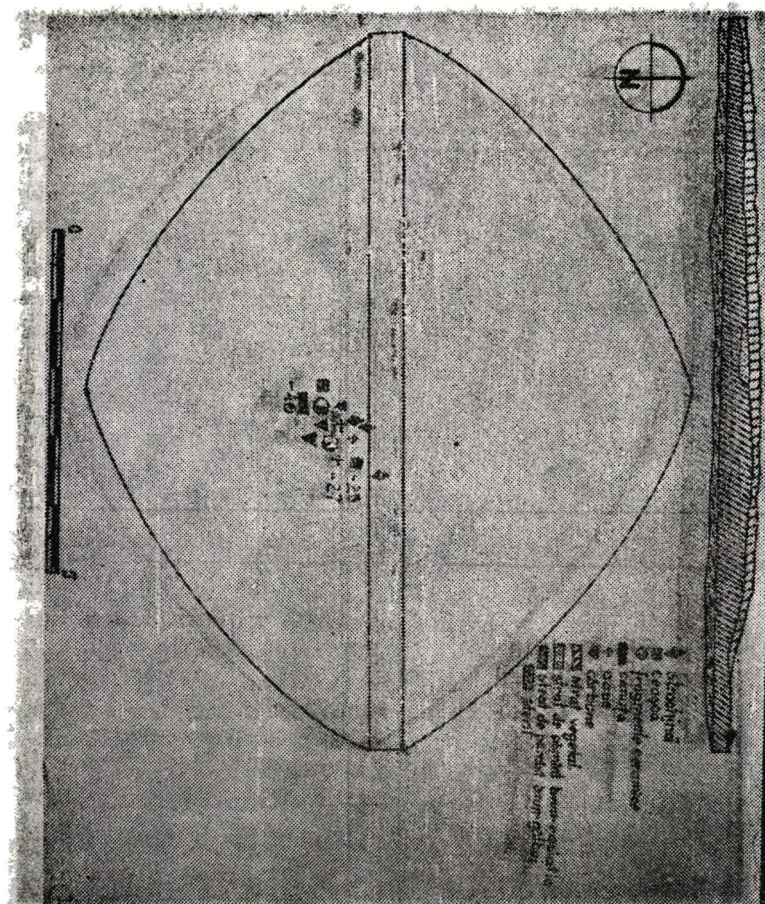
- ¹³ C. Buzdugan, **op. cit.**, fig. 2/3, p. 84.
- ¹⁴ Ioan Nemeti, **Necropola hallstattiană de la Sănislău**, Studii și comunicări, Sat 1 Mare, 1972, p. 134, pl. XXXV/2,4.
- ¹⁵ D. Berciu și E. Comșa, **Materiale II**, p. 427, fig. 150/3, p. 432 fig. 156/2 fig. 180/4.
- ¹⁶ Al. Vulpe, **op. cit.**, pl. V/II/8.
- ¹⁷ D. Berciu, Eug. Comșa, **Materiale**, II, p. 371, fig. 101/5.
- ¹⁸ Al. Vulpe, **op. cit.**, pl. XVII/15
- ¹⁹ D. Berciu și Eug. Comșa, **op. cit.**, fig. 60/1, fig. 137/3, fig. 155/1.
- ²⁰ Al. Vulpe, **op. cit.**, pl. XVII/11
- ²¹ Ibidem, pl. XVII/20.
- ²² D. Berciu și Eug. Comșa, **op. cit.**, **Materiale II**, 1956, fig. 145/6; 160/1.
- ²³ S. Morintz, **Săpăturile de la Birsești**, **Materiale VI**, 1959, p. 243, fig. 5/4.
- ²⁴ C. Buzdugan, **op. cit.**, **Carpica I**, 1968, p. 85, fig. 6/7.
- ²⁵ I. Nemeti, **op. cit.**, **Studii și comunicări II**, pl. XL/1—6.
- ²⁶ Al. Vulpe, **op. cit.**, p. 62, pl. XVIII/28, 30.
- ²⁷ D. Berciu și E. Comșa, **op. cit.**, **Materiale II**, 1956, fig. 124/2, 145/4.
- ²⁸ Al. Vulpe, **op. cit.**, pl. XX/4,12
- ²⁹ D. Berciu și E. Comșa, **op. cit.**, **Materiale II**, 1956, fig. 181/4.
- ³⁰ Al. Vulpe, **op. cit.**, pl. XVII/15
- ³¹ D. Berciu și E. Comșa, **op. cit.**, **Materiale II**, 1956, fig. 60/1, fig. 137/3, fig. 155/1.
- ³² Espectatus Bujor, **Săpăturile de salvare de la Murighiol în: Sc. IV, VI, 3—4, 1955, p. 171; Idem, Șantierul arheologic Murighiol, cu „Materiale”, VI, 1959, p. 325.**
- ³³ G. Simion, **Cimitirul tumular de la Enisala în: „Peuce”, II, 1970, p.**
- ³⁴ Silvia Teodor, **Așezarea geto-dacică de la Huși — Corni, în: Thraco-dacica, tom II, 1981, 34/23.**
- ³⁵ M. Irimia, **Cimitirele de incineratie geto-dacice de la Bugeac — Ostrov, în: Pontica, I, 1968, p. 218—219, fig. 31.**
- ³⁶ M. Roșca, **A keltak Erdelyhem, Kozlemenyek, IV, 1—2, 1944, fig. 2/1.**
- ³⁷ Ibidem, **op. cit.**, fig. 46,2.
- ³⁸ VI. Zirra, **Influence des geto-daces et leurs voisins sur la habitat celtique de Transilvania, Alba Regia, XIV, 1975, p. 58, pl. II 1/2.**

PLAN TUM. 5

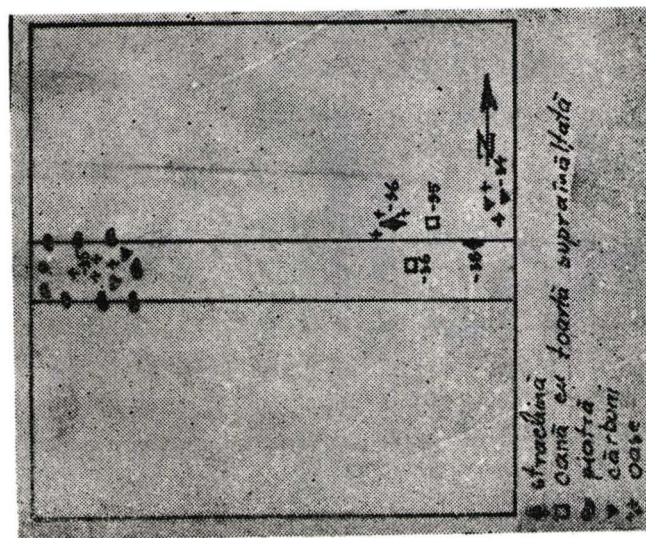
* canulă țesută supra
 * strachină
 ○ fragm. ceramică
 ▼ carbune
 + oase

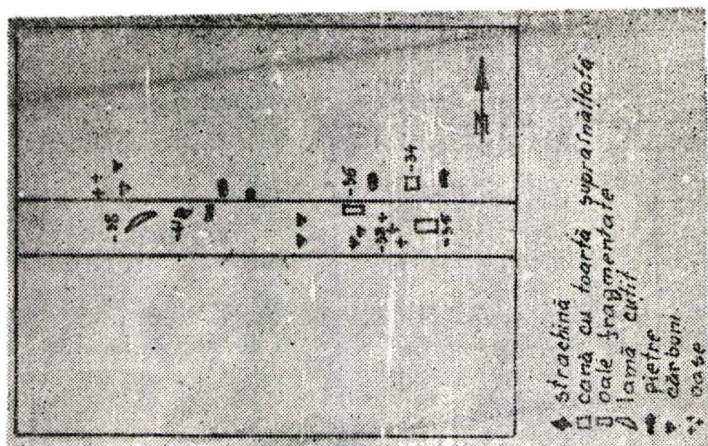
Profil și plan tumul 17

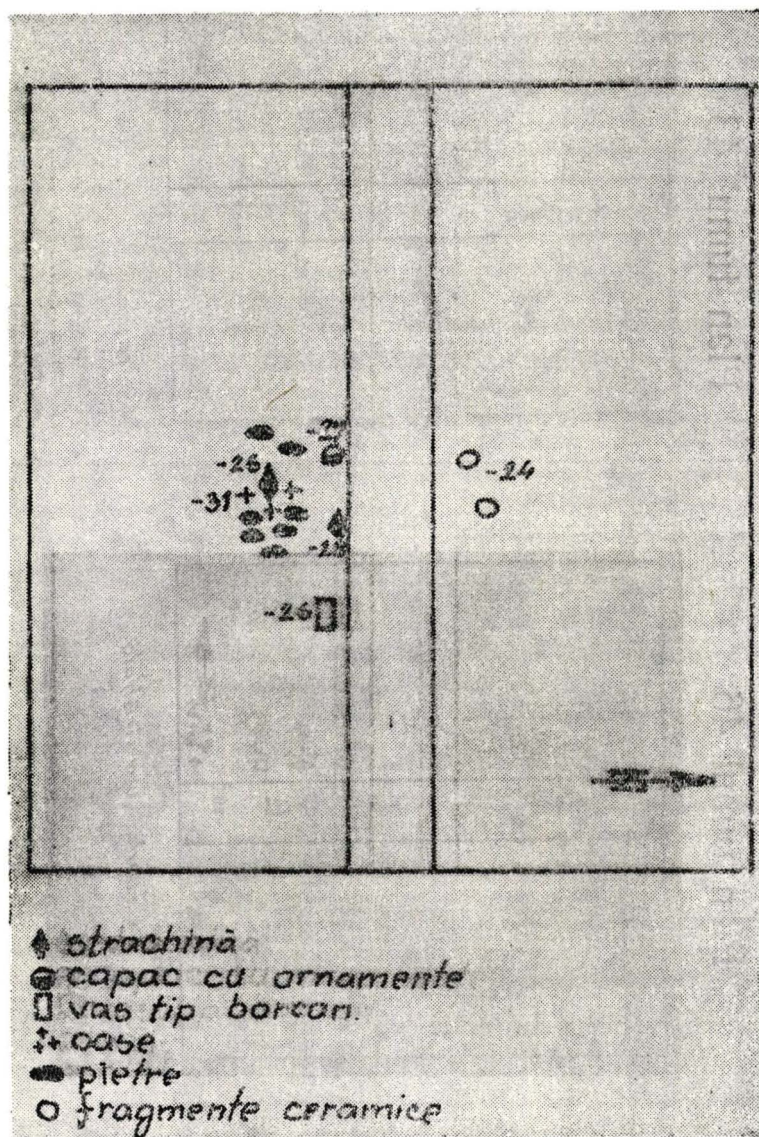
Plan tumul 46

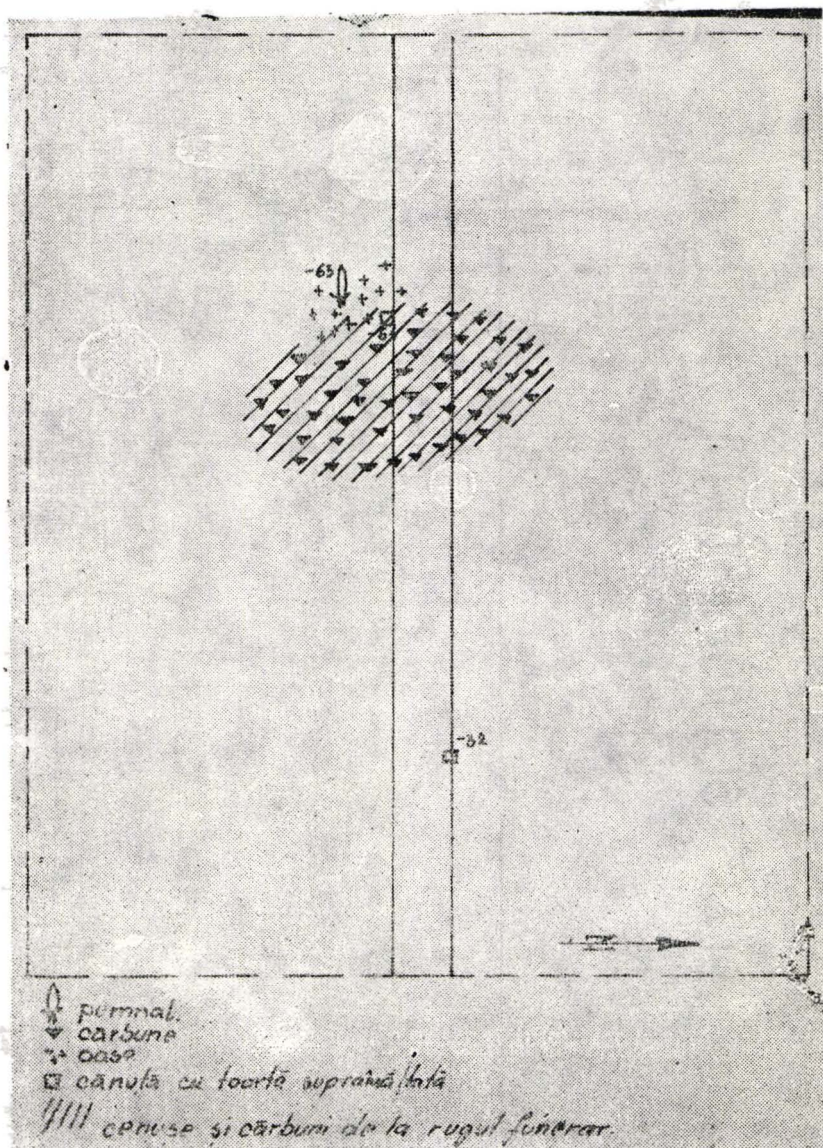
Plan tumul 43

Plan tumul 45

Plan tumul 50

PLAN SI PROFIL TUNELUL 52

+ + -25

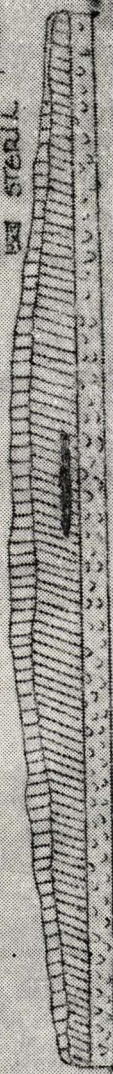
■ - 32

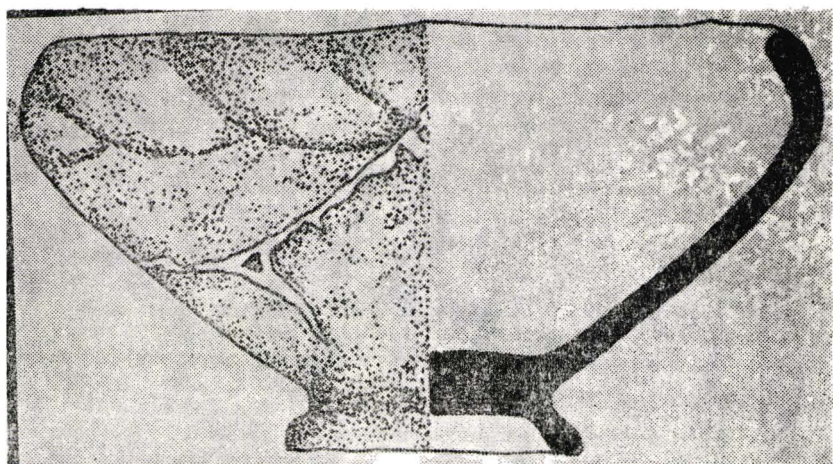
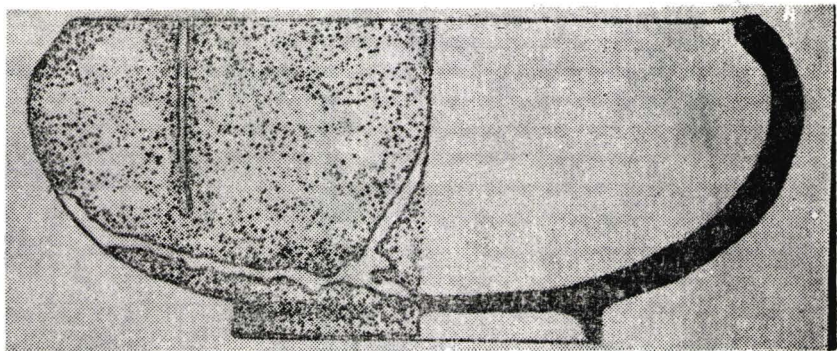
● - 22

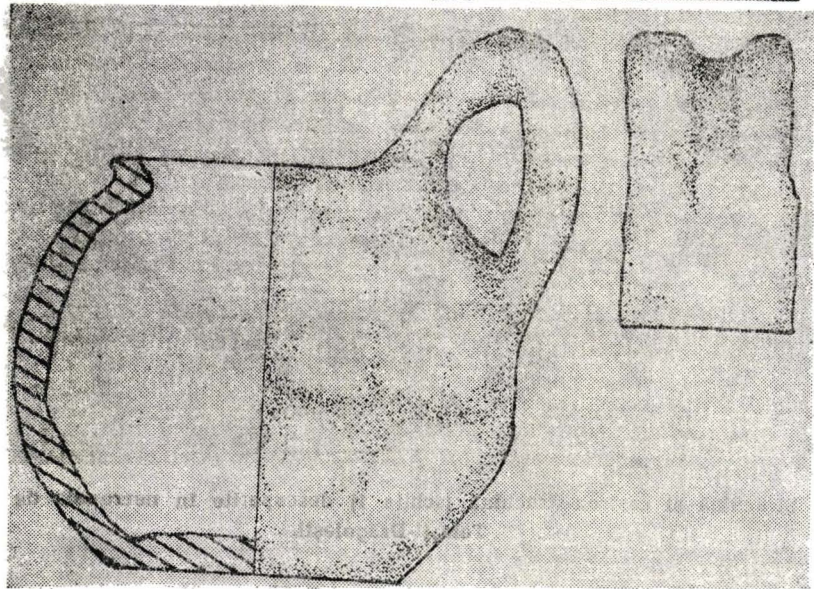
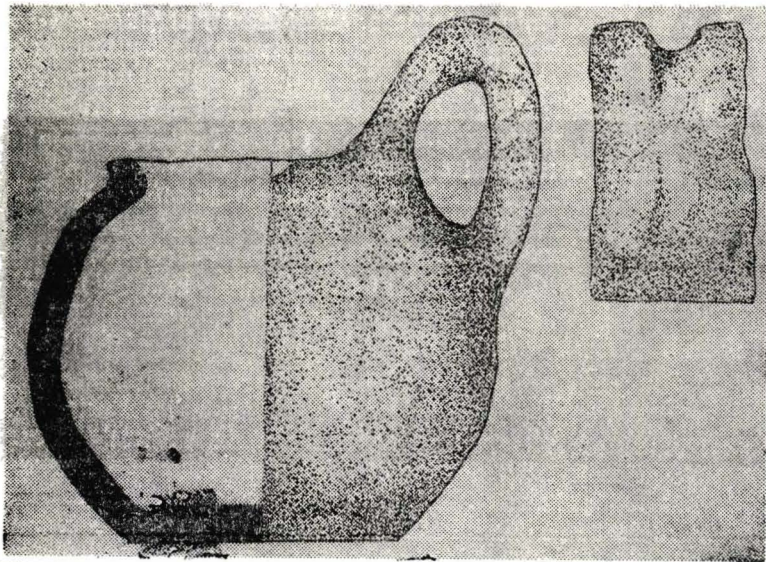
- 34

- ▼ CĂRBUNE
- + OASE
- CĂNUȚĂ CU TOARTĂ
- ▲ CUTITĂȘ DE FIER
- ▨ STRAT VEGETAL
- ▩ STRAT BRUN GALBUI
- ▧ CĂRBUNE, CENUȘĂ
- ▦ STERIL

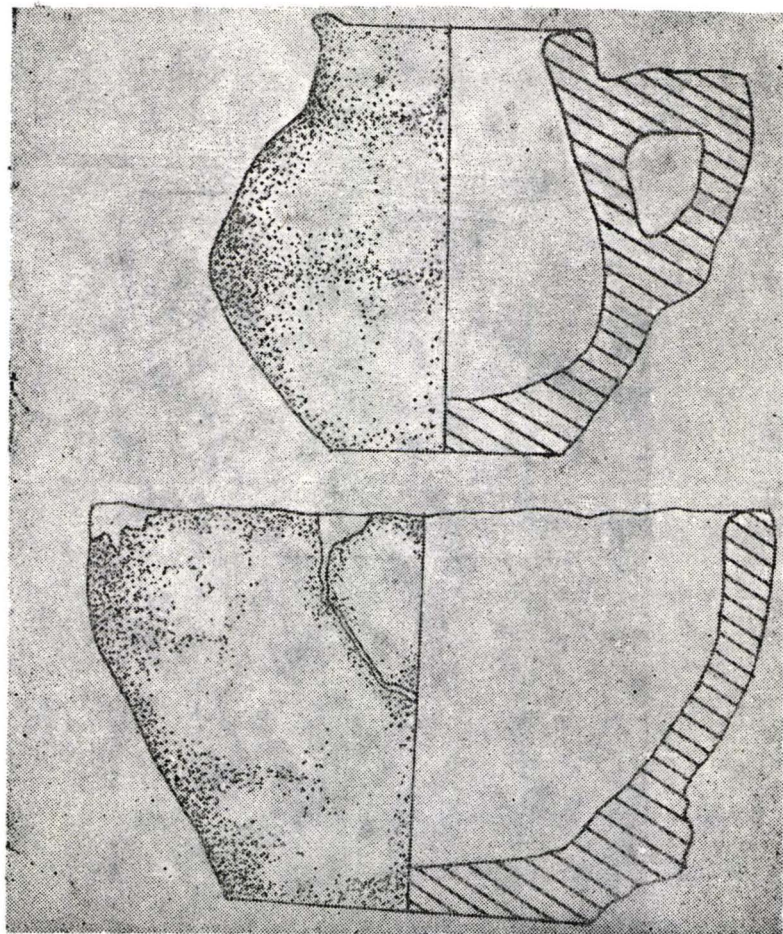

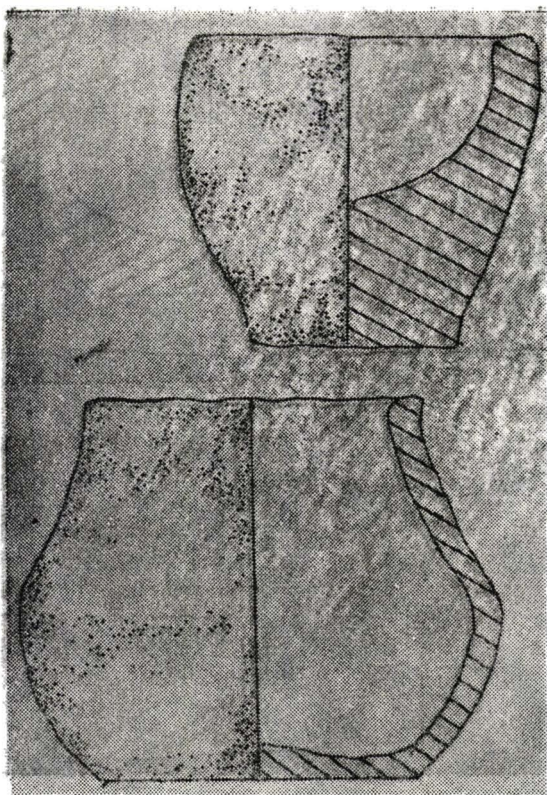
Strachină și castron-strachină (schița 1) descoperite în necropola de la Telești-Drăgoiești.

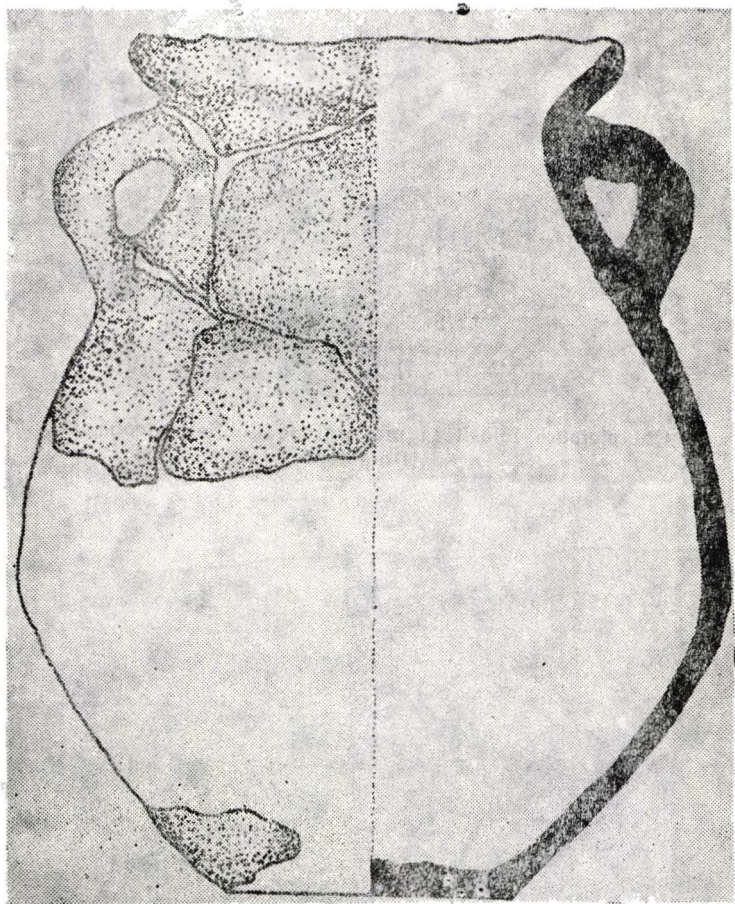
Căni cu toartă suprainălțată.

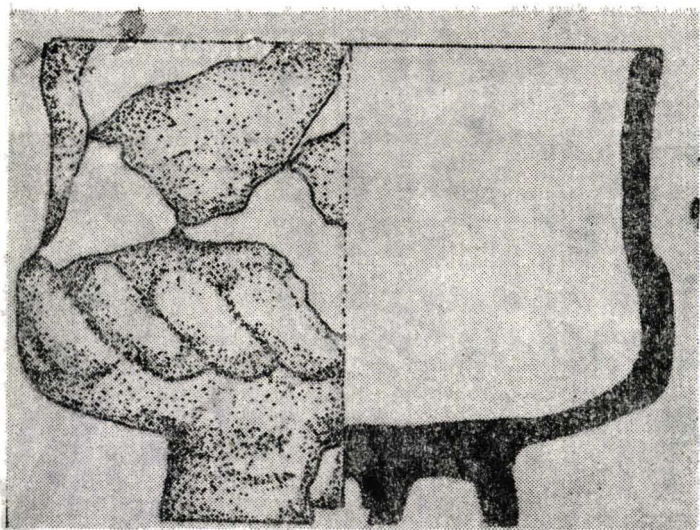
Vase de ofrandă descoperite în tumuli de la Telești-Drăgoiești.

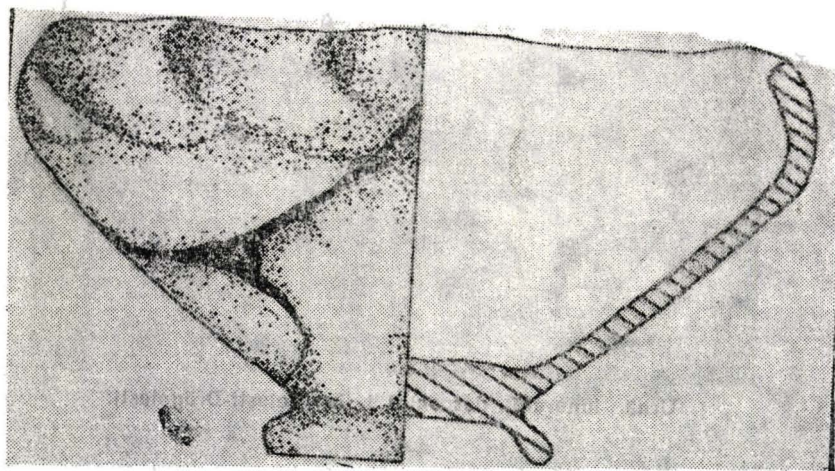
Vase miniaturale.

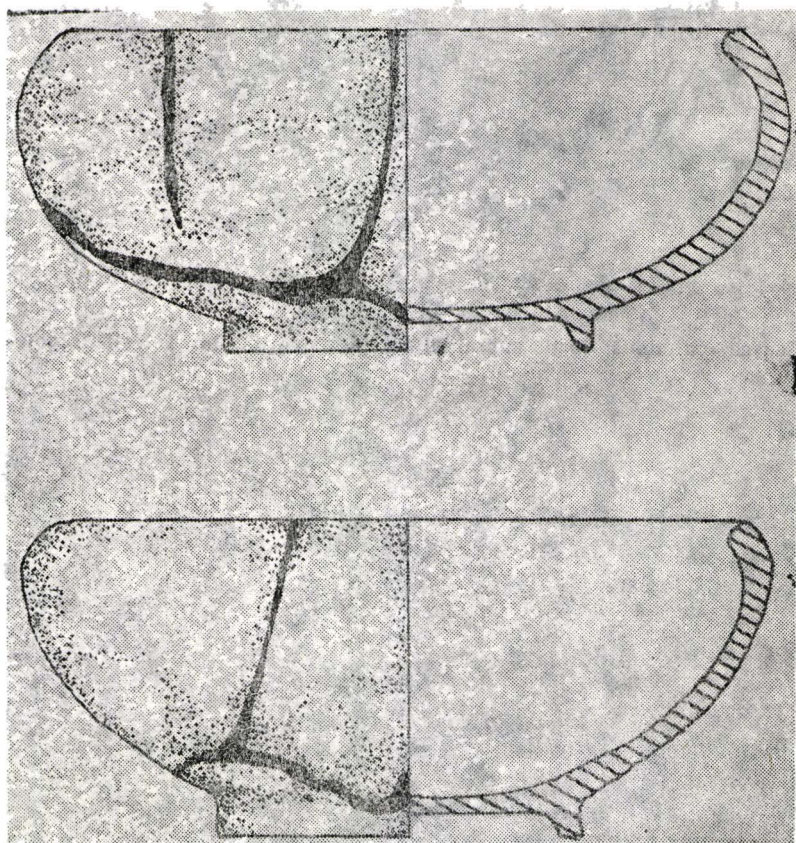
Urnă funerară descoperită la Telești-Drăgoiești.

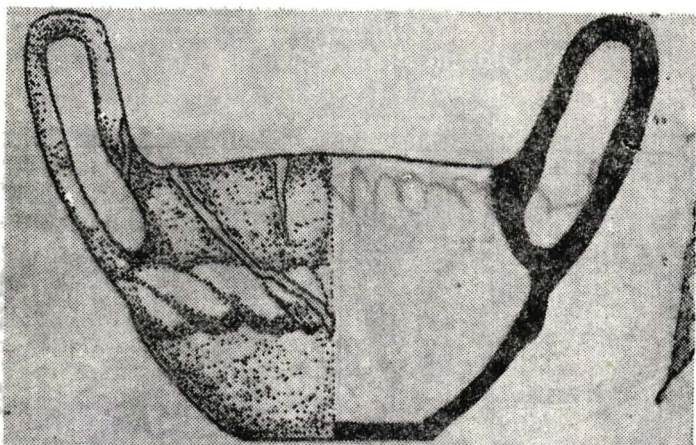
Vas cu trei picioare folosit în procesul de libație descoperit la Telești-Drăgoiești.

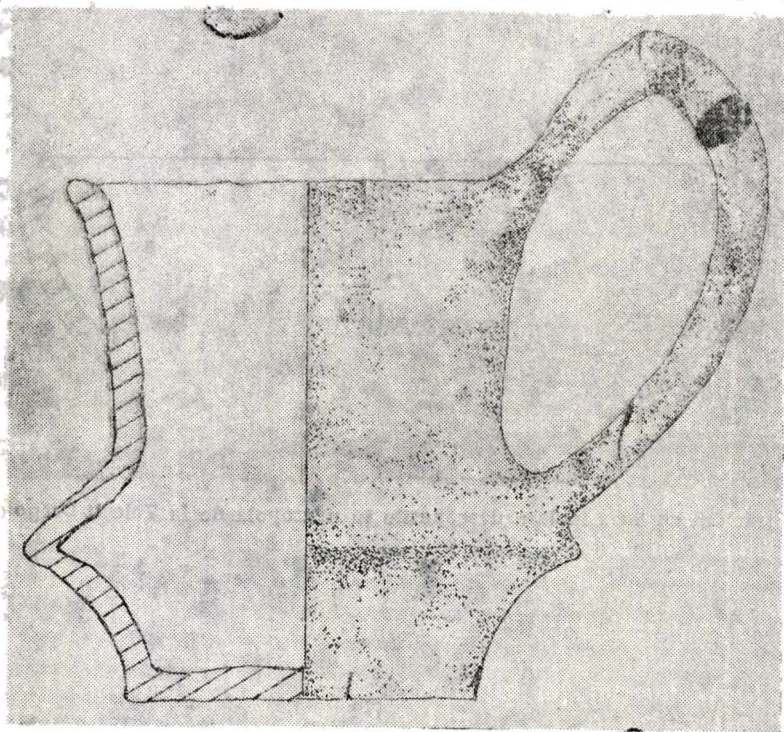
Strachină-castron.

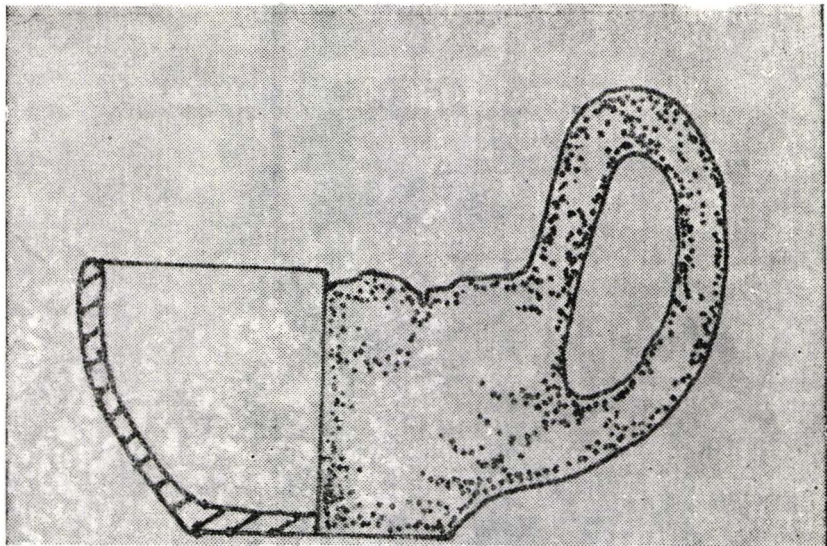
Străchini cu baza inelară descoperite în necropola de la Telești-Drăgoiești

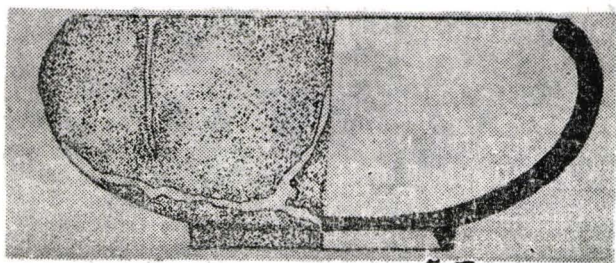
Ceașcă cu două torți suprainălțate descoperită la Telești-Drăgoiești.

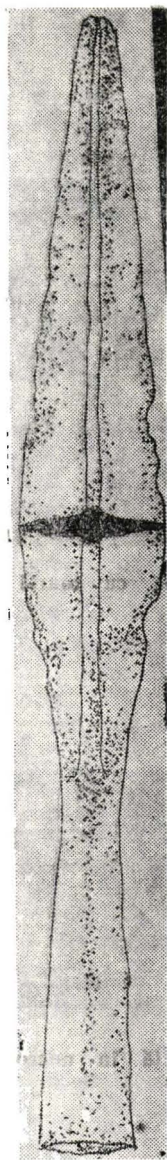
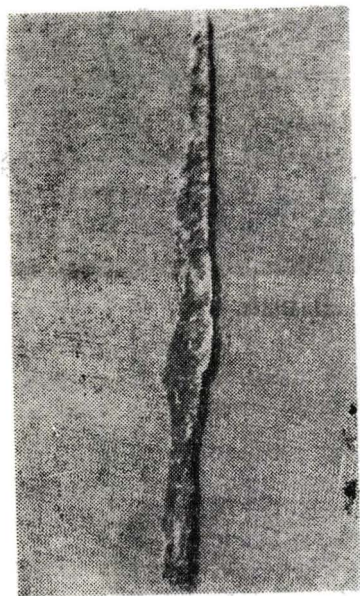
Ceașcă cu toartă suprainălțată.

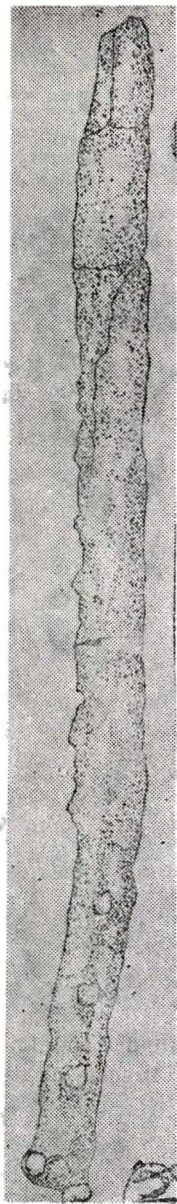
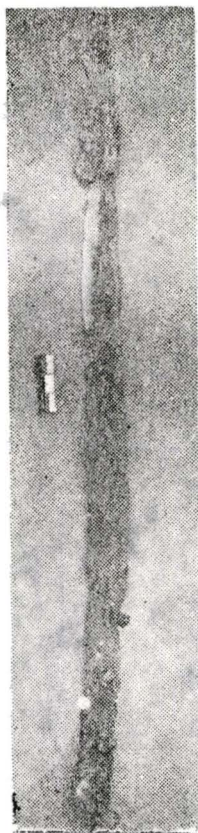
Cană cu toartă suprainălțată.

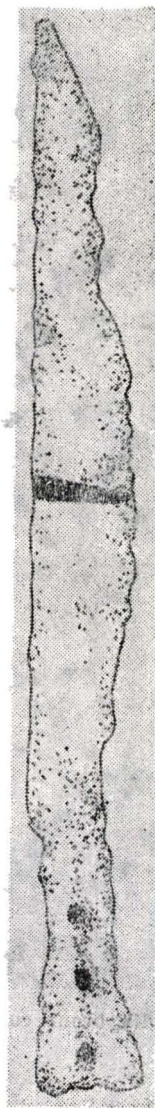
Strachină descoperită în necropola de la Telești-Drăgolești.

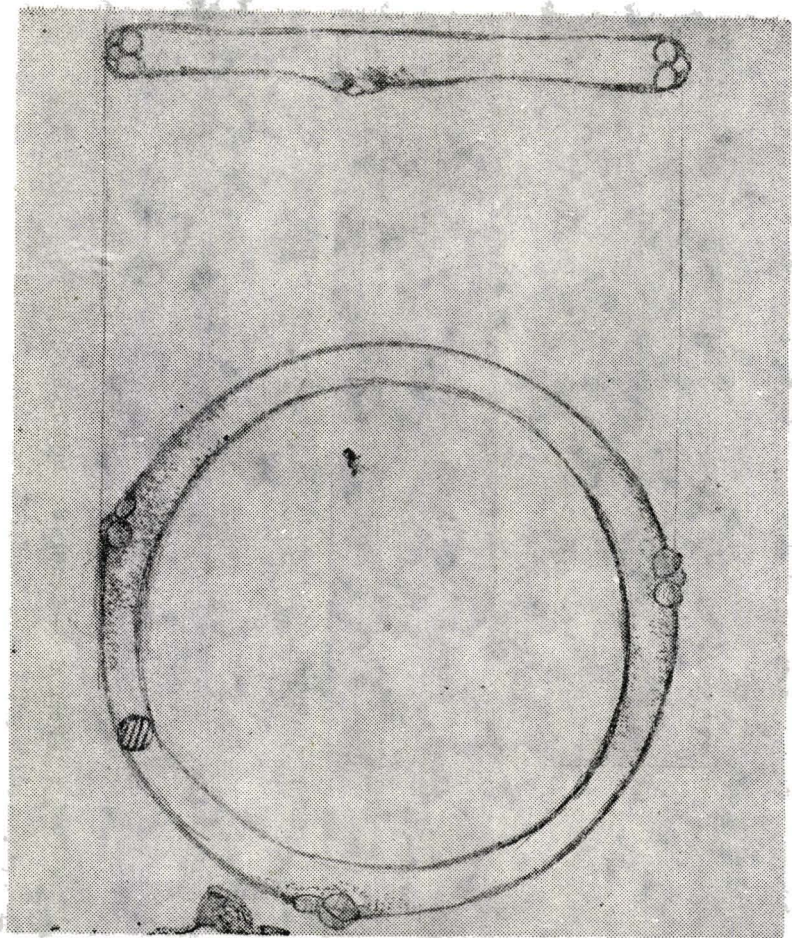
Virfuri de lance descoperite în necropola de la Telești-Drăgoiești.

Săbii cu nituri descoperite la Telești-Drăgoești.

Pumnal — cuțit de luptă.

**Brățară din bronz cu nodozități descoperită în necropola de la Telești-
Drăgoiești.**